Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA 20 Şubat 1980 10 LİRA

GÜVENLİK KUVVETLERİNE YÖNELİK SALDIRILAR SÜRÜYOR

İskenderun'da bir jandarma eri öldürüldü

- Ankara'da üç yerde güvenlik kuvvetlerine ateş açıldı
- Eskişehir'de polis memurunun, Diyarbakır'da emniyet komserinin evi tarandı
- Gültepe'de jandarmaya ateş açıldı

İzmir'de Tariş olaylarından sonra tırmanışa geçen terörist eylemler güvenlik kuvvetlerini hedef alarak gelişmeye başladı. Mardin, Samsun, Hatay, Uşak ve İzmir'de güvenlik kuvvetlerine yönelik silahlı saldırılardan sonra İstanbul, Eskişehir, Diyarbakır ve İskenderun'da da güvenlik kuvvetlerine silahlı saldırılar yapıldı.

(Devamı sa. 7 sü. 8'de)

MGK'nun tavsiyesi ile alınan Bakanlar Kurulu kararı bugün Millet Meclisinde

İzmir ve Hatay'da Sıkıyönetim

- MGK, Olağanüstü Hal Yasasının bir an evvel çıkarılmasını istedi
- MGK, sendikaları yasalar içinde davranmaya çağırdı
- Sivas, sıkıyönetim kapsamı dışında bırakıldı

HABER MERKEZİ

DÜN akşam toplanan Bakanlar Kurulu sıkıyönetimin iki ay daha uzatılmasına karar verdi.

Bakanlar Kurulu, Milli Güvenlik Kurulunun dünkü toplantısında aldığı tavsiye kararları doğrultusunda, İzmir ve Hatay illerinde de sıkıyönetim ilan edilmesine, Sivas'ta sıkıyönetimin kaldırılmasına karar verdi.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün başkanlığında yapılan ve altı saat süren toplantıda Milli Güvenlik kurulu ayrıca olağanüstü hal yasasının da bir an evvel çıkarılmasını istedi.

Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinden

(Devamı sa. 7. sü 3'de)

Yeşilköy Havaalanında işçilerle birlikte basın toplantısı düzenleyen Hava-İş Genel Başkanı ve Türk-İş 1. Bölge Temsilcisinin konuşmaları işçiler tarafından sık sık alkışlandı ve "Lokavta Hayır" sloganı atıldı.

HAVA-IŞ GENEL BAŞKANI IBRAHIM ÖZTÜRK:

"THY yönetiminin lokavt kararı yasadışıdır"

TİKP, THY grevini destekliyor

İSTANBUL (ÖZEL)

THY işyerlerinde uygulamaya konulan greve karşılık işverenin lokavt ilan etmesi üzerine dün Yeşilköy Havaalanında bir basın toplantısı düzenleyen Hava-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Öztürk, lokavtın tümüyle yasa dışı olduğunu belirterek, "THY'yi bir Tariş yaptırmayacağız. Bu konuda kararlıyız" dedi.

Son gelişmelerle ilgili olarak grevci işçilere de bilgi veren Öztürk şöyle dedi:

"Bugüne kadar pek çok kamu kuruluşunda lokavt kararı alınmıştır. Ancak ilk uygulaması THY'de yapılmıştır. Hava-İş gerekli işgüvenliği sağlanmadan sözleşmeye imza atmayacaktır. THY'ye terör ve anarşi sokulmaya çalışılmaktadır. Fakat biz tahriklere kapılmayacağız. Uçaklar bize 45 milyonun emanetidir.

(Devamı sa. 7 sü. 7'de)

MATTHÖFER, B. ALMANYA ADINA TEMİNAT VERDİ

ANKARA (ÖZEL)

FEDERAL Almanya Maliye Bakanı Matthöfer Türkiye hükümetinin aldığı ekonomik önlemleri cesur ve kararlı olarak niteleyerek bu tedbirleri başarıya ulaştırmak için anlaşmaya vardıklarını söy

(Devamı sa. 7 sü. 5 de)

AET Dışişleri Bakanları, Rusya'nın Afganistan'dan çekilmesini istedi

Haberi 7. Sayfamızda

Tariş yönetimi 6 bin işçinin atılacağı söylentilerini yalanladı

Tariş yönetimi: Haksız atılanlar geri alınacak

- Tariş'te direniş sürüyor
- Bazı işçilere silah zoruyla bildirim imzalatıldığı belirtildi

İZMİR (ÖZEL)

DÜN gazetelere verilen bir duyuru ile açıklama yapan Tariş yönetimi, Tariş'ten haksız olarak işten atılmış olanların geri alınacağını, başka işçilerin atılmayacağını ve 6 bin işçinin atılacağı yolunda çıkarılan söylentilerin doğru olmadığını açıkladı.

Tariş Alkol ve Kolonya Fabrikasında ise işçilerin direnişi devam ediyor. Normal üretime önceki gün başlayan Tariş Alkol ve Kolonya Fabrikasında işçiler dün de makinaları başında oturarak direndiler.

(Devamı sa. 7. sü 2'de)

Tarişli işçi arkadaş

SENİ sonu olmayan maceralara sürüklemek isteyenler var. İşçi kılığına giren çeşitli gruplar, seni kendi çıkarları doğrultusunda direnişe sürüklemek istiyorlar.

11 günlük direniş ne getirdi gördük. Yeni işten atmalar tensikat listeleri. Ama inan ki bu maceracı grupların kılları bile kıpırdamadı. Yeni listeleri görünce, seni istismar edecekleri bir ortam doğduğunu görüp sevinçten ellerini oğuşturdular.

Direniş her zaman hak elde etmenin, işten atılmalara karşı mücadelenin yolu değildir. Bu silah hatalı bir şekilde kullanıldığı zaman işçinin işten atılması için işverenin eline koz veren bir rol de oyanayabilir.

(Devamı sa. 7. sü. 1'de)

Aydınlık

Zamanın genel müdürü Gönenç'e verilen raporu yayınlıyoruz

CHP döneminde Tariş nasıl batağa sokuldu?

CHP hükümeti zamanında Tariş'in nasıl bir partizanlık ve fraksiyon çatışması alanı

(Devamı sa. 7 sü. 7'de)

BAŞYAZI

Kritik 5 yıl

Doğu Perinçek

DÜNYAMIZ kritik bir beş yıla girmiştir. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalini bu beş yılın başlangıç tarihi olarak kabul edebiliriz.

Kritik bir beş yıldır, çünkü:

Bir: Sovyetler Birliği'nin son derece askerileşmiş olan ekonomisi büyük bir bunalımın içine girmektedir. Sanayi üretiminde durgunluk başlamaktadır. Tarım üretimi zaten yıllardan beri büyük güçlükler içine batmıştır. Üstelik Sovyetler Birliği'ni hemen önümüzdeki yıllarda ciddi bir enerji bunalımı beklemektedir.

Bütün bunlar, Sovyetler Birliği'ni askeri yayılmaya zorlayan önemli ekonomik etkenlerdir. Bu süper devletin ekonomisinin çarkları, dünya hakimiyeti planına göre bu çarklar, ancak fetihle işleyebilir.

İki: Bugün Sovyetler Birliği'nin gücü zirvede-

(Devamı say. 7 sü. 9'da)

Demirci-Salihli yolunun güzergahının değiştirilmemesi için 5 bin köylünün 20 gündür sürdürdüğü mücadele başarıyla sonuçlandı. Böylelikle hem 18 köy yola kavuşmuş oldu hem de proje 200 milyon lira daha ucuza çıkacak.

Demirci-Salihli yolunun güzergahının değiştirilmemesi için 20 gündür mücadele ediyorlardı

5 bin köylünün direnişi 18 köy halkını yola kavuşturdu

İZMİR (AA)

DEMİRCİ-Salihli yolu güzergahının değiştirilmesini önlemek amacıyla, 20 gündür direnişte bulunan 5 bin köylünün Çataloluk şantiyesini işgal eylemi başarıyla sona erdi.

Karayolları 2. Bölge Müdürlüğü yetkilileri, iş makinalarının teslim alındığını ve yolun köylülerin istediği güzergahtan yapımına başlandığını açıkladılar.

20 gündür sürdürdükleri direniş sonunda haklı isteklerini kabul ettiren köylüler ise şöyle konuştular:

"Eğer proje değiştirilmiş şekliyle uygulansaydı, 18 köy

(Devamı sa. 7. sü. 1'de)

Meclisten geldiği biçimiyle Önlem paketi Senatoda kabul edildi

ANKARA (THA)

ÖNLEM paketi" adıyla bilinen ve kolluk hizmetlerine ilişkin bazı yasalarda değişiklik yapılmasını öngören yasa tasarısı Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda görüşülerek kabul edildi.

Yasayla ilgili olarak görüşlerini açıklayan Türk-İş eski Genel Başkanı ve Kontenjan Senatörü Halil Tunç, "Eğitimin tam olması ha-

(Devamı sa. 7 sü. 7'de)

CİNAYET ÖRGÜTLERİNİN ADAMLARI, KURBANLARININ EVLERİNE DE EL KOYDU

1 Mayıs Mahallesinde öldürülen işçilerin gecekondularında şimdi TİKKO'cular ve Halkın Kurtuluşçuları oturuyor

İstanbul'un ünlü 'kurtarılmış bölge'si 1 Mayıs Mahallesi hakkındaki bölüm

8. Sayfamızda

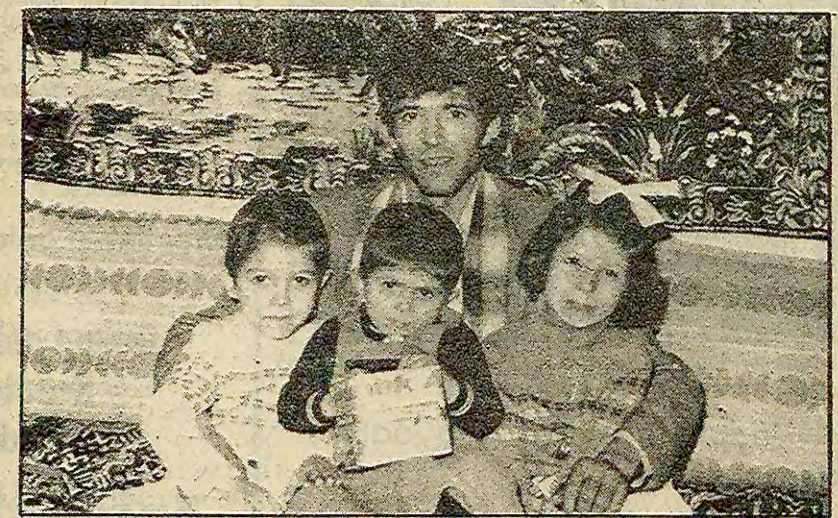
Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

Sinema...

Eş-dost çevresinde sık sık sorulur:
–En çok tuttuğunuz yerli romancı kimdir?
Benim yanıtım hiç değişmez:
–Sabahattin Ali.
Soru şu şekilde genişletilse:
–Başka?
–Yakup Kadri, Yaşar Kemal, Orhan Kemal.
Geçenlerde edebiyata meraklı bir arkadaş sordu:
–En beğendiğiniz dört yerli roman sayar mısınız?
–Kuyucaklı Yusuf, Sodom ve Gomore, Orta Direk, Bereketli Topraklar Üzerinde.
Yedi-sekiz yıl öncesine kadar, özellikle Kuyucaklı Yusuf'un niçin filme alınmadığına hep şaşardım. Yıl 1972 miydi, 1973 müydü, iyi anımsayamıyorum, Selimiye Cezaevinde Yılmaz Güney'e sordum:
–Kuyucaklı Yusuf'u niçin çekmedin?
Çekmek istemiş. Romanın çekim hakkını satın almış. Senaryosunu kafasında toplamış. Gelin görün ki sansür hazretleri "Olmaz!" demiş ve çıkmış işin içinden!..
Bu konuşmayı, Abdullah Kurtay'ın, Necla Nazır'la yaptığı röportajı okurken anımsadım. Necla Nazır da, sansürü, yapımcıları sosyal içerikli konulara yönelmekten alıkoyan bir etken olarak görüyor, sansüre karşı çıkıyor.
Bilmem farkında mısınız? Son zamanlarda ülkemiz sinemasında bir kıpırdanma var. Yıllardır beyazperdemizde estek-köstek oynayan bazı sanatçılar, hızla sosyal içerikli filmlere yöneliyorlar. Toplumsal gerçekliğimize ışık tutan yeni yapımcılar, yönetmenler ortaya çıkıyor. Bunlar, tek tük de olsa, iyi ürünler çıkarıyorlar kitlelerin önüne. Denilebilir ki yaklaşık olarak onbeş yıldır harcı karılan gerçekçi sinema anlayışı, yavaş yavaş yaptırılmaya başlıyor...
Geçenlerde, İshak Işıtan İstanbul'da, bir-iki yıl önce geniş yankılara yol açan "Otobüs" filminin yapımcısı ile tanıştırdı beni. Ayak üzeri birkaç dakika konuştuk. Konuşmanın bende bıraktığı izlenim şu oldu: Sinema emekçilerimiz boş durmuyor, derinlemesine bir araştırma içindeler. Bir olanaklar dar, ama kafaları geniş. Sosyal gerçekliğimizi çıkış yolları ile birlikte kucaklayan yeni yeni projeler üzerinde çalışıyorlar. Bana öyle geliyor ki, önümüzdeki yıllar, sinemamız, yepyeni devrimci çıkışlar yapabilir...
Sözgelimi, Necla Nazır'ın şu ilginç fikirlerini ele alalım. Diyor ki Nazır, Milli Birlik ve Milli Bağımsızlık temalarını işleyen filmler yapılmalıdır. "Milli Birliğin sağlanması için bu tür filmler şart..." (Aydınlık, 9 Şubat 1980)
Bu sözleri daha önce Erkan Yücel de söylemişti bana. Şimdi tümünü kafamda şöyle bir topluyorum, çok iyimser tablolar çıkıyor ortaya.
Bu iyimser tabloların insan mayasında, sanat yaşamları boyunca Yeşilçam mafiası hesabına bir kere olsun çalışmayanlar da var, yıllarca çalışanlar da. Çalışmayanlar, zaten sinema sanatına bilinçli olarak katılanlar, çalışanlar, yollarını araya araya bulanlar, biraz deneyimlerinden, ama daha çok sağlam, bilinçli çevrelerin etkisiyle gerçeklere "merhaba" diyenler...
Ben şöyle düşünüyorum:
Bugün ülkemizde, Yeşilçam mafiasına yüreği ve kafasıyla isyan eden, sinema sanatını, emekçi kitlelerine, tarihi, sosyal ve siyasi gerçekleri ulaştırmak için bir araç olarak gören sanatçılar var. Bu sanatçıların tümü, yeni Türkiye sinemasının ya da gelişen, güçlenen devrimci sinemamızın yaptığımız oluşturuyorlar. Gerçi bugün için devrimci sinemacıların sesi çok gür çıkmıyor, ama gelişmenin yönü budur.
Bence, devrimci sinemamızın daha hızlı ve daha gür bir şekilde serpilip boy vermesi için, sinema emekçilerimizin daha çabuk organize olmaları gerekiyor; daha bir cesaretle devrimci fikirlere ve hareketle açılmaları gerekiyor. Artık, bireysel "çıkış" larla "sivrilme" fikri değil, kollektif çalışmayla sinemamızın yüceltilmesi fikri esas alınmalıdır. İçinde üç-beş revizyonist slogan içeren güya sosyal içerikli bir yapıt ortaya çıkarıp, bunu revizyonist bir kuruluş aracılığı ile geniş emekçi yığınlarına ulaştırmak ve böylece "sivrilmek" belki hâlâ mümkündür ama, bu, Yeşilçam'ın klasik üslubuna "sosyal içerikli" yeni bir maske takmaktan öte anlam taşımaz.
Emekçi kitleleri için ulusal sinemacılık anlayışını gürbüzleştirmenin yolu, devrimci hareketle daha canlı bağlar kurmaktan geçiyor...
Sözün kısası budur.

Okul harçlıklarımızdan artırdığımız 800 lirayı gönderiyoruz

Biz üç küçük kardeşiz. Gazetemizin güçlenmesi için kampanya başladığı zaman babamız, çay kutusundan bizlere kumbara yaptı. Kumbaramızın dışını Aydınlık'la süsledi. Biz de okul harçlıklarımızdan artırarak biriktirdiğimiz 800 liraya yakın paramızı Aydınlık'a gönderiyoruz. Sizlere resmimizi de gönderiyoruz. Resmimizin köşenizde yayınlanmasını istiyoruz. Daha güçlü daha güncel Aydınlık'ı şimdiden selamlıyoruz.

Özgür-Umut Atıl-Özlem
Demir kardeşler

Haftalık harçlığımın 30 lirasını Aydınlık'a gönderiyorum

Ben 12 yaşında bir ortaokul öğrencisiyim. Dersim bittiği zaman veya tatil günlerimde, bayiden aldığım gazeteleri satmaya çalışıyorum. Okulda gazete satmaya çalıştığım zaman sahte solcular bana saldırmakta baskı uygulamaya çalışmaktadır. Bazen gazete için destek toplamaya çalışıyorum, ancak yaşımın küçük olması ve gazetenin amacını bildiğim halde başkalarına tam olarak anlatamıyorum. Şimdilik bunu başaramıyorum ama ümitsizliğe de düşmüyorum. Sonunda başaracağıma inanıyorum.
Şimdilik ailemin verdiği haftalık okul harçlığımın yarısından çoğu olan 30 lirayı göndermekle biraz olsun katkıda bulunmak istiyorum. İleride yine harçlıklarımdan biriktirip göndermeye çalışacağım.
Başarılar dilerim

Muğla, Ortaca'dan A.E.

düşünce dünyası

AFGANİSTAN'IN İŞGALİ VE TÜMAS

Lale Akalın
(Okutman)
İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Okulu

Afganistan'ın işgalinin hemen ardından, Aydınlık gazetesi muhabirleri, diğer kitle örgütlerinin yanında, Tümas İstanbul Şubesinin Başkanı olarak Asistan Eser Ayanoğlu'nu da aramışlar ve başkanı bulamadığı örgütün bu konuda herhangi bir karar alıp almadığını sormuşlar. O da, İlk Yönetim Kurulu toplantısında konunun ele alınacağını söylemiş. Yönetim Kurulu toplantısı yapıldıktan sonra, aynı soruyu kendisine ben de sormuş olduğum için, cevabı almak üzere telefonla aradım, bulamadım. Daha sonra kendisi beni aradı ve aramızda şöyle bir konuşma geçti:
"–Bir karar aldınız mı?
"–Aldık. Yalnız, ondan önce ben sana başka bir şey soruyım. Çin Vietnam'ın üzerine yürüdüğü zaman Aydınlık nasıl bir tavır almıştı?"
Ben, o zaman Aydınlık'ın aldığı tutumu anlatmaya koyulmuşken, sözümü kesti,
"–Bilmiyorum, bitiyorum, mahsus sordum. Biz o olayda da bir tutum almamıştık, bunda da almıyoruz. Bu konuların örgütümüzü ilgilendirmediğini düşünüyoruz.
"–Yani işgale karşı çıkmıyor musunuz?
"–Hayır.
"–Peki, ben de cevabımızı bekliyordum. O halde ben de, çevremde, okulumda, Tümas yönetiminin bu işgale karşı çıkmadığını söyleyeceğim.
"–Öyle bir şey söylersen tekzip ederim.
"–Niye? Şimdi bunu bana sen söylemedin mi?
"–Hayır, ben öyle söylemedim. Biz bu konuda bir karar almamaya karar verdik."
Tümas, üniversite ve yüksek okullardaki öğretim yardımcılarının örgütüdür. Üyeleri ve tabii ki Yönetim Kurulu, ülkenin en iyi eğitim görmüş, ülkesine en iyi hizmet etmesi gereken üst tabakadan insanlar. Rusya'nın Afganistan'ı işgalini kınamak hiç işimiz değil! Kitlesinin okullarda mücadele ve diğer emekçilerle birlikte hak mücadelesinde ön saflarda yer alan aydınlarımızdır. Türkiye'nin geleceğinde söz sahibi olan bilim adamı namzetleridir. Tümas İstanbul Şube Başkanının yukarıda aktardığım sözleri, bir çocuğu bile gülünç düşürebilecek, söyleyeni bile kandıramayacak olan bu sözler, böyle bir örgütün yönetimine yakışıyor mu?
Gitgide küçülmüş olan dünyamızda, burnumuzun dibinde bir ülke, onbinlerce asker ile işgal edilmiş. Fakat, işgal eden ülke Rusya. Eğer aynı şeyi Amerika yapmış olsaydı, bırakalım sözlü protestoyu, mitingler, yürüyüşler yapmaya yeltenecek olan bazı örgütler sus-pus olmuşlar. Bu "hassas" sessizlik içinde olan kişiler, yönetim kurulları, kendi kendilerine şu soruyu sorsunlar ve hiç değilse kendi kendilerine içtenlikle cevaplasınlar: "Amerika, sözgelimi bir ara İran'a yöneltiği tehdidi gerçekleştirseydi ve asker çıkarsaydı, biz yine susar mıydık?" Tabii susmazlardı. Çünkü Amerika bütün dünyada teşhir olmuştur. Dokuz köyden kovulmuştur. Bugün "Amerikancı" sözü en ağır hakaret yerine geçmektedir. Herkes anti-Amerikandır. Amerika aleyhinde bir tavır alırsanız kimse ile aranız bozulmaz. Kimse şeyler anlatmak, kimse ile mücadele etmek gerekmez. Bugün, zaman en sadık Amerikan uşakları bile Amerika'ya karşıdır. Eski İran Şahı bile Amerika'ya dargındır. "Amerika, bize verdiği bütün güvenceye rağmen, Vietnam'a yaptığı yardımı bize yapmadı" demektedir.
Oysa, Rusya'ya karşı tavır almak böyle kolay mı? Bir kere, İGD'sinden DİSK'ine, bilmem hangi mühendis odasından CHP'li "saylav"lara kadar bir sürü "etkili" çevre ile aranız bozulur. Onlarla aranız bozulursa, nerede kaldı ilericiliğiniz, demokratlığınız? Onlarla aranız bozulursa, faşizme karşı kiminle güçbirliği yapacak, platformlar kuracak, bildiriler yayınlayacaksınız? Hem Rusya'ya karşı ağzını açtın mı, "Maocu" demezler mi adama? Belki de "Amerikancı" bile diyen olur. Öyle ya, kimisi bilmez, "Rusça olmayan Amerikancı olur olsa olsa" deyip, böyle bir çamur atar. Sonra temizle bakalım temizleyebilirsen.
Şimdi bu yazıyı okuyan bu "hassas" sessizlik içindeki arkadaşlara soruyoruz: böyle düşünmemiş olduklarını söyleyecekler mi? Düşüncelerinden ve bağımsızlık mücadelesi verdiğini sanan iyi kolay kolay cesaretsizliği kabullenmezler.
"Peki, ne düşündünüz" deseniz, "Rusya Afganistan'dan çıkabilir" ya da "Saldırı menzili kalacaktır, diğer ülkeler ve ülkemiz üzerinde bir tehdit sözkonusu değildir" vb. diyecekler, olmadı mı, yukarıda naklettiğimiz gibi, "Bu bizi ilgilendirmez" diyeceklerdir. Ama kimi inandırırlar? Üstelik buna kendileri de inanırlar mı?
Dünyadaki gelişmelerin ciddi bir aşamaya girdiği, dünya dengesini bozan önemli adımların atıldığı bu dönemde özellikle de bu durumun en sıcak olduğu bir bölgede bulunan bir az gelişmiş ülkenin aydınları böylesine idaresi maslahatçı mı olmalı? "Özerk üniversite mücadelesi veriyoruz" diyenler, ülke işgal edilirse özerk üniversitenin lafının bile olmayacağını bilmiyorlar mı? Onların bu sessizliği, üniversite yasa tasarısı ile ilgili eleştirileri arasında yabancı dil olarak Rusçanın okutulmasını isteyen İGD'lilerce memnunlukla karşılanıyor. Tümas üyesi 'Birlik ve Dayanışmacı'lar, Töb-Der'e benzetemedikleri Tümas'tan özel konuşmalarında alayla söz ederken, şimdi aynı yönetimin çalışmalarını övgü ile karşılıyorlar. Çünkü onlar için Tümas'ın öğretim yardımcıları için yaptığı önemli değildir. Öğretim yardımcılarının çıkarları uğrunda hiç bir şey yapmasan da olur, yeter ki Rusya'ya karşı çıkma, destekle. Zaten kendileri yönetime geldikleri zaman da bunu yapmayı planlıyorlar. "Öğretim yardımcıları hak alsa ne olur, almasa ne olur. Biz 'sosyalist sistem' ile dayanışmamızı gösterelim de." Bu 'Birlik ve Dayanışma'cıların Tümas yönetimine gelecekleri yoktur ama bugünkü Tümas yönetimi bu hassas sessizliği ile onların elini bırakmamakta ve kitlesine dayanacağına, bilmem kaç tane kitle örgütünün yönetimi ile arayı bozmamayı yeğlemeye devam ederse, onlara böyle bir olanak vadetmiş olur. "Ortada" durmaya çalışanların göremedikleri şudur: Rus yanlılarının elini bırakmadıkça, onlarla arayı açmama endişesini taşıdıkça, kitlesinden uzaklaşmaktadırlar. Yüksek öğretim kurumları, özellikle de bu kesimin en dinamik unsurları olan öğretim yardımcılarına bir sorun bakalım, Afganistan'ın işgaline karşılar mı değiller mi? Ben önüme gelene soruyorum ve Tümas yönetimi içinde denilebilecek birkaç arkadaş dışında tereddütlü kimseye rastlamadım. Çünkü "Şu örgütle arayı bozmayalım, bu örgüt ne der" hesabı içinde olmayanlar için çok açık ve berrak bir olgudur bu. Bu, bir askeri işgaldir ve böyle bir şeye tereddütsüz karşı çıkılır. Tümas yönetimi bu tercihi yapmak zorundadır. Ya kitlesi ve halkı ile aynı safta yerini alacak ve birtakım örgüt yönetimlerinin elini bırakacak. Ya da onlar kendisini öyle bir çekiştirecekler ki, kitlesi bir tarafa, kendisi öbür tarafta kalacak.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

MALATYA

Kürecik halkına sesleniyorum

Aynı yuvanın gençlerini birbirine vurdurtanların neresi devrimci?

Sevgili Kürecik halkı. Ülkemizin üstünde fırtınaların estiğinden bu yana, Türkiye halkının bağımsızlığını istemeyen, tüm mihraklar faaliyete geçti.
Bunlar kendilerini tür lü türlü boyalar sürerek bu renkleriyle bir pay sahibi olmaya çalışıyorlar.
Bugün yurdumuzda, hangi yöreye bakarsak bakalım, yapılan eylemler kime yöneliyor? Apaçık halka MHP'nin eylemleri kime yöneliyor? O da halka. Gelelim kendilerine "Devrimciyim" diye piyasaya çıkanlara. Bunların yaptıkları nedir? Düşüncelerinden olmayanları öldürmek işkence yapmak, genç genç insanları avuçlarına alıp mahallede, köyde polis ve jandarmalarla karşı karşıya getirip ya öldürtmek ya da zındanlarda çürütmek.
Kendilerine "devrimci" diyen bu eşkiyaların faaliyetlerini burada sıralamaya ne kağıt bulabiliriz ne de yazmakla bitirebiliriz.
Yurdumuzda sonu gelmez kan akıtmalar bugünlerde yöremize de sıçramıştır. 10 Haziran 1979 tarihinde Münir Doğan adında bir arkadaşa pusu kurarak kurşunlayanlar. Yine, bundan 2 ay önce bir gence bir genci vurdurtanlar. Ki bu gençlerin ikisi de aynı yuvanın insanları. Bu iki gencin büyükleri yıllardır birbirlerinin yaralarını saran, sofradaki ekmeklerini birbiriyle paylaşanlardır. Acı ve tatlı günlerinde beraber ağlayıp beraber gülen dost insanlar.
Şimdi soruyoruz. Bunun neresinde demokrasi neresinde devrimcilik var.
Kürecikli kardeşler, analar, bacılar sizlerin tırnağınızın taşa değmesi bizlerin de yüreğinin taşa değmesidir. Çünkü yüreğimiz bütün Türkiye halkıyla beraberdir.
Siz de biliyorsunuzdur 1 Şubat 1980'de başlanını sandık cinayeti sanığının çektiği halk düşmanı Garbis Altınoğlu'nun planladığı bir eylem yapılıyor. Bu eylem sözümona "devrimcilik" adına yapılıyor. Mahmut Yüzügüzel adındaki bir köylünün yolu kesilerek burnunu kesiyorlar. Bu ne adına yapılırsa yapılsın, hangi düşüncenin ürünü olursa olsun, bu vahşetin ta kendisidir. Nefretle kınıyoruz.
Kürecik halkı yıllardan bu yana birlik ve insancıl duygularıyla bugüne kadar gelmiştir. Dost bildiği herkese kapılarını açmıştır. Buranın insanları acılarla yoğrula yoğrula aydın ve insancıl bir duygunun sembolü haline gelmişlerdir. Birbirinin sözünü dinleyen, bir birine bağlı haksızlık ve kötülüğü istemeyen bu insanlar neye ve kime zararlı olabilirler.
İşte bu çeteler Kürecik halkının bu birliğini parçalamak istemektedirler. Zaten onların tek düşmanı birliktir. Bu çeteler, Ortaçağdan kalan köydeki eski husumetleri geliştirmek, kabileleri birbirine düşürmek, adına kurtarılmış bölge koyup bir köyü diğer köye düşman etmek, gençleri olgun yaştaki insanlardan koparmak ve giderek bir kamplaşma yaratmaktadırlar.
Şunu iyi biliyoruz. Eskiden birisi öldüğünde, bir düğün olunca, bir aile ile diğer bir aile arasında bir anlaşmazlık olduğu zaman tüm köylü bu sorunların üzerinde birleşmiyor muydu? Bu adamların yöremize sızmalarından sonra bütün bunlar ortadan kalktı. Yok ölüyü protesto, yok düğünü protesto etmek yaftaları altında halkı birbirlerinden koparmadılar mı? İşte bugünde birbirine vurdurtuyorlar.
İyi düşünmeliyiz. Rusya'nın ve MHP'nin bu çeteleri, Türkiye halkını varlık ve yoklukla karşı karşıya getirmişlerdir. Biz ya bunlara karşı birleşip mücadele vermeliyiz ya da teslim olup yok olacağız. İşte yöremizde böyle bir mücadele ile karşı karşıyadır.

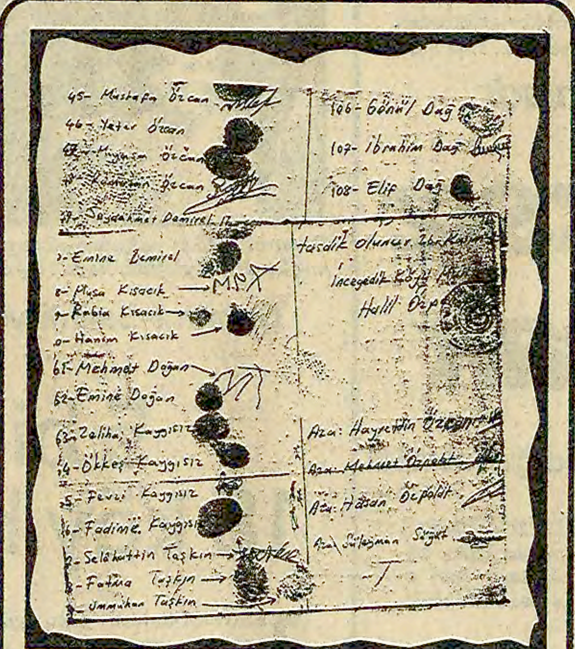
Kürecikli devrimciler.

ARTVİN

Afganistan işgalini kınamayanların saflarında yer alan arkadaşlara sesleniyoruz

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgali tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de geniş tepkilere yol açtı. Kimi parti yöneticileri ve demokratik kuruluşlar sessiz kalırken hatta yer yer işgali onaylayan demeçler verirken Şavşat'ta kendileriyle görüştüğümüz birçok köylülerle birlikte gönül birliği içinde Afganistan'ın işgalini ve işgali kınamayanları kınıyoruz. Bugün bağımsızlıktan, birlikten, barıştan ve özgürlükten yana olan herkes işgali kınamaktadır. Ya işgali kınamayan hatta yer yer işgali onaylayan susan beyler; sizler neyi beklemektesiniz? Neden susmaktasınız? Dilinizi mi yuttunuz? Çekoslovakya işgal oldu sustunuz. Afganistan işgal oldu sustunuz veya onayladınız. Acaba, bağımsızlıktan özgürlükten dem vurduğunuza göre Türkiye'nin işgalini de susup onaylayacak mısınız?
Afganistan işgalini kınamayanların saflarında yer alan arkadaşlar. Bakın bütün dünya ve Türkiye Rusya'ya karşı mücadele etmektedir. Sizler de eğer gerçekten bağımsızlık, birlik, barış ve özgürlükten yana iseniz, Rusya'ya karşı açık tavır almalısınız.

Vecdi Dede

45- Mustafa Özcan
46- Yeter Özcan
47- Hüseyin Özcan
48- ... Özcan
49- Saydakmet Demirel
...- Emine Demirel
...- Musa Kısacık
...- Rabia Kısacık
...- Hanım Kısacık
61- Mehmet Doğan
62- Emine Doğan
63- Zeliha Kaygısız
64- Ökkeş Kaygısız
65- Fevzi Kaygısız
66- Fadime Kaygısız
...- Selahattin Taşkın
...- Fatma Taşkın
...- Ümmühan Taşkın
106- Gönül Dağ
107- İbrahim Dağ
108- Elif Dağ
tasdik olunur. İncegedik Köyü ... Halil Özp...
Aza: Hayrettin Öz...
Aza: Mehmet Özp...
Aza: Hasan Özpoldt
Aza: Süleyman Söğüt

GAZİANTEP

Dört yıldır yapımına başlanan elektrik şebekelerinin tamamlanmasını istiyoruz

Bizler, İslahiye ilçesine bağlı Zencirli, Örtülü, Toplamalar, İncegedik, Katrancı, İbayramtepe ve Sayburun köylüleri dört yıldır yapımına baş lanan bir türlü tamamlanmayan elektrik şebekelerinin tamamlanmasını istiyoruz. Bunun için, aramızda imza kampanyası açtık.
Yedi köy halkı olarak topladığımız 748 imzayla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına başvurduk. Bizlerin sorunlarıyla ilgilenmelerini istedik. Direkleri çekildiği halde, telleri bir türlü çekilmedi. Biz de insanca yaşamak istiyoruz. Durumun acilen ele alınmasını yetkilileri göreve çağırıyoruz.

7 KÖY HALKI ADINA
MEHMET ÖZDEMİR

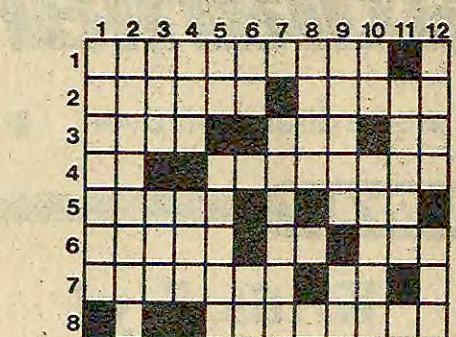
demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Siyasetsiz!

Biz fıkra yazarları siyasetsiz bir ya... yazamayız.
İstesek de, istemesek de yurtda ... dünyada hızla gelişen siyasi olayların s... line kapılırız.
Öyle olunca da, siyasetten gına getire... okurlardan şu tip tepkiler alırız:
"Hangi gazetenin hangi köşesine gö... gezdirsek hep siyaset, hep siyaset...
"Bari sen arada bir siyasetsiz bir kela... et..."
Hay hay sevgili okur, sen yeter ki em... ret!
Şimdi sana "kurgu-bilim" türünde b... fıkra anlatacağız.
Tek cümlelik yorumumuzu da fıkra... anlattıktan sonra yapacağız.
••••••••••
Amerika'da bir profesör, henüz ya...ruyken hayvanat bahçesinden aldığı ... Samora adını taktığı bir maymunu tıp... bir insan gibi yetiştirmiş...
Ona bir insan gibi yemek yemesini, i...tiyaçlarını görmesini öğretmiş...
Bu arada da profesör, bir makine geli...tirmiş...
Geliştirdiği makine, bir maymunu b... insan haline getirebilecekmiş...
Derken, profesör, ilk denemesine giri...miş...
Besleyip büyüttüğü maymunu bu ma...kinenin içine yerleştirmiş ve makinen... düğmesine basıvermiş...
Makine, bir süre sonra içindeki may...munu bir insan haline getirmiş...
Denemesinin başarıyla sonuçlandığı... gören profesör, maymunken insan ola... Samora'ya hitaben şunları söylemiş:
"Bu insan zekasının bir başarısıdır..
Ardından eklemiş:
"Zaten dünyanın en zeki yaratıkla... insanlardır..."
Samora gülümsemiş ve profesöre şöy... cevap vermiş:
"Evet, öyledir ama, bu onların mahf...na sebep olacaktır, çünkü bu makine s...yesinde maymunlar, insanları maymun... maymunları da insan şekline sokup dü...yaya hakim olacaklardır!
Maymunken insan olan Samora, böyl... der demez profesörü sürüklemiş, makin...nin içine yerleştirmiş ve düğmeye bas...vermiş...
Çok geçmeden de profesör, maymu... haline gelmiş...
İşte o zaman Samora, hayvanat bahç...sine telefon etmiş, karşısına çıkan yetk...liye, "burada bir maymun var, gelin alın... demiş ve adresi vermiş...
Hayvanat bahçesinin bakıcıları kısa bi... süre sonra profesörün laboratuvarına ge...lince, Samora, maymun şekline soktuğ... profesörü onlara teslim edip, şunları söy...lemiş:
"Güle güle profesör.. Her hafta hayva...nat bahçesine sizin ziyaretinize gelece...ğim, gelirken de size fıstık getireceğim...
••••••••••
Düğmesine basıldığında bütün dünyay... yok edecek güçte nükleer füzeler gelişti...ren ve insanlığın yararına değil, zararı...na yönlendirilen insan zekası, sonund... bu makineyi de yapıp, insanoğlunu... mahfına sebep olacak mı dersiniz?
Anlaşılan, kıyısından köşesinden yin... siyasete gireceğiz.
Onun için bu yazıyı burada keseceğiz...

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) ... bir romancımız. 2) Durgun olmayan su- Hazır ... 3) Kesici bir alet-İçine yiyecek, içecek konulan şey-Hayvan yakalama ... 4) İşim-Bir çiçek gibi ... 5) Görevli-Eski dilde onarma. 6) Kesilen ağacın yerde kalan kütük ... bi-Tok olmayan-İki taraf arasında yapılan oyun ... rışı. 7) Şölen-Eski Mısır'da ... renk-Dilek.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Gece denizde oluşan pırıltı. 2) Akademi ile ilgili. 3) Suriye'nin başkenti ... Kimi hesaplarda ... 4) Fasıla-Bitim noktasına ... siyumun simgesi-Cennet ile ... nulduğuna inanılan ... 6) Amerika'da ırkçı bir örgütün ilk adı-Tersi bir harfin okunuşu ... ğu sporu. 8) Aylık. 9) ... mi-Bir nota. 10) Tersi bir renk-Bir kadın ismi. 11) ... zaman. 12) Gönderme-Tersi bir uzunluk birimi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

...Ortadoğu...Ortadoğu...Ortadoğu...Ortadoğu...Ortadoğu...

Filistinli liderler çözümün FKÖ'süz olamayacağını McHenry'ye belirttiler

● Mısır muhalefet lideri, İsrail Kahire Elçiliğinin açılmasını protesto etti
● Gali, özerklik görüşmeleri konusunda iyimser

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin Birleşmiş Milletler'deki Daimi Temsilcisi Donald McHenry'nin 3 Filistinli liderle görüştüğü, fakat, ABD'nin İsrail'in işgali altındaki Filistinlilerle ilgili planını desteklemeye ikna edemediği bildiriliyor. İsrail Radyosunun haberine göre çağrılı diğer Filistinliler toplantıya gelmeyi kabul etmediler.

Toplantıya katılan Bethlehem Belediye Başkanı Elias Freij, Filistinlilerin özerklik planının İsrail, Mısır ve ABD tarafından hazırlanmasına karşı olduklarını ve Filistin öz-yönetimine Filistin Kurtuluş Örgütünün de dahil edilmesi gerektiğini söyledi.

Filistinlilerle birlikte bir yemek yiyen ABD'li diplomat, "Duygularınızı anlıyorum" dedi.

McHenry'nin görüştüğü diğer Filistinliler, Ürdün Savunma eski Bakanı Enver Nüseyba ve Hikmet El Masra'dır.

MANDA TARTIŞMASI

Mısır'ın dışişleriyle görevli Devlet Bakanı Butros Gali, İsrail'le özerklik konusundaki görüşmelerin önceden kararlaştırıldığı gibi 26 Mayıs gelmeden sonuçlandırılmasından umutlu olduğunu ifade etti. Gali, Amerikalı Özel Elçi Linowitz'in kendisinden daha iyimser olduğunu da söyledi.

Gali, Şeria ve Gazze'de Manda kurulması haberiyle ilgili görüşlerini soran gazetecilere, özerklik görüşmelerinde ileri sürülen görüşlerden birisinin de bu olduğunu belirtti.

İsrail'de yayınlanan bir gazete, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın Mısır-İsrail-ABD'nin ortaklaşa bir manda önerisini ABD'ye sunmaya hazırlandığını yazmıştı.

İsrail'in işgal altındaki topraklarda yerleşim merkezleri kurmasının kendisini kaygılandırdığını belirten Gali, Senegal ve Gine'de de temaslarda bulunacak.

İSRAİL'E TEPKİLER

Mısır'da muhalefetteki Sosyalist İşçi Partisi Lideri İbrahim Şükri, Kahire'de İsrail Büyükelçiliğine çekilen İsrail bayrağını [illegible] üzere, Mısır'ın her yanının milyonlarca Filistin bayrağı ile donatılmasını istedi. Şükri ayrıca, Mısır'daki bütün sendikaları, işgal altındaki Arap topraklarında yeni İsrail yerleşme merkezlerinin kurulmasını protesto etmeye çağırdı.

JAPON YETKİLİ

Japonya'nın Dışişleri eski Bakanı Sunao Sonoda, Japonya'nın Müslüman ülkelerle diplomatik bağlarını güçlendirme dileğini iletmek amacıyla Ortadoğu ülkelerinde yaklaşık bir aylık bir geziye çıktı. Sonoda'nın bu arada Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat'la da görüşeceği bildiriliyor.

Beni Sadr şimdi de Silahlı Kuvvetler Başkomutanı oldu.

Beni Sadr, İran Silahlı Kuvvetleri Başkomutanı oldu

● Şahın suçlarını soruşturacak komisyon İran tarafından onaylandı
● Gromiko, İslam dünyasının en iyi dostunun Rusya olduğunu ileri sürdü
● İran, Sovyetlere doğal gaz sevkini azalttı

TAHRAN/PARİS (AP)

İranlı lider Ayetullah Homeyni'nin, Devlet Başkanı Beni Sadr'ı, İran Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığına atadığı bildirildi. Homeyni merkezi otoriteyi sağlamak amacıyla Beni Sadr'ı bu göreve getirdiğini belirtti. İran Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı görevini daha önce Homeyni yürütüyordu.

BM Genel Sekreteri Şahın suçlarını soruşturacak beş kişilik komisyonu belirledi. Komisyon uluslararası hukuk uzmanı, profesör, 1969-74 arasında BM'de görev almış, son zamanlarda insan hakları konusunda araştırma yapan Venezüellalı Andreas Aguilar; Cezayir'in BM Temsilcisi Muhammet Bedcavi; Fransız insan hakları savunucusu, Avrupalı Hukukçular Birliği Genel Sekreteri Av. Louis-Edmond Pettiti, Suriye Devlet Başkanı Esat'ın danışmanı ve Brüksel eski elçisi Adid Davudi ve Sri Lanka Barosu Fahri Başkanı, Yüksek Mahkemede görevli, iki kez BM'de ülkesini temsil eden, ırkçılığa karşı Cenevre Konferansında ülkesini temsil eden Hector Wilfred Jayewardene'den oluşuyor.

Komisyon İran yönetimince de onaylandı.

Kurt Waldheim komisyon üyelerini ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'a da tanıttı.

Öte yandan, Yugoslav Tanyug haber ajansı işgalci öğrencilerin uluslararası komisyonu ne reddettiklerini ne de kabul ettiklerini bildirdi. Tanyug bunun öğrencilerin tutumunda bir değişikliği ifade ettiğini kaydediyor.

KUTBZADE'NİN FRANSA ZİYARETİ

Fransa Dışişleri Bakanı Jean Francois-Poncet ile rehineler sorununu görüşmek üzere cuma günü Paris'e giden İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, Tahran'a döndü.

Fransız TV'sinde pazartesi günü bir konuşma yapan Kutbzade, rehinelerin serbest bırakılmalarının BM Komisyonunun çalışmalarına bağlı olmadığını ileri sürdü. Bu arada Paris'ten dinlenen Lüksemburg Radyosu, Kutbzade'nin pazartesi günü Carter'ın Danışmanı Hamilton Jordan ile görüştüğünü bildirdi. ABD Elçilik yetkilileri haber hakkında açıklama yapmaktan kaçındılar. Hatırlanacağı gibi Hamilton Jordan, Carter tarafından, devrik Şah Pehlevi'ye yer bulmakla görevlendirilmişti. Kutbzade daha sonra yaptığı açıklamada Jordan ile görüşmediğini söyledi.

GROMİKO: "İSLAM DÜNYASININ EN İYİ DOSTU SOVYETLER BİRLİĞİ'DİR"!

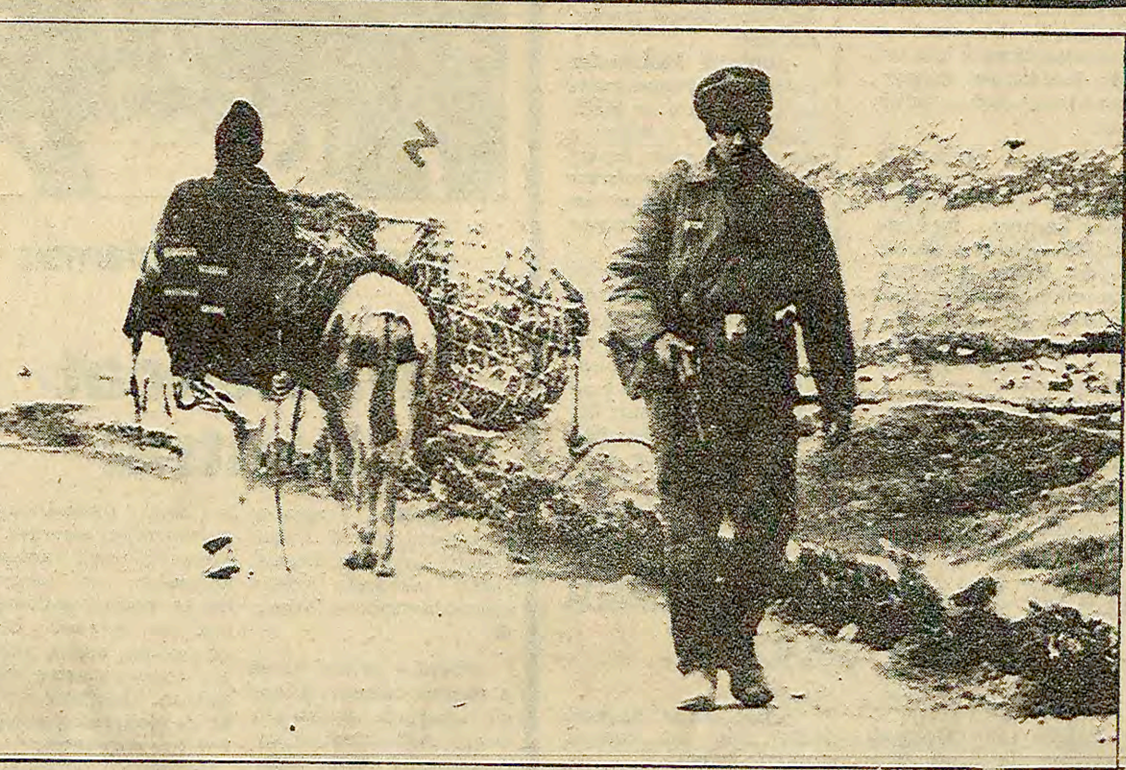
Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko, Sovyetler Birliği'nin İslam dünyasının en iyi dostu olduğunu iddia etti. Leningrad'daki seçim bölgesinde bir konuşma yapan Gromiko, İran konusuna da değinerek, ABD'nin İran'ı tehdit ettiğini öne sürdü ve Sovyetler Birliği'nin İran ile dostluğunu sürdüreceğini sözlerine ekledi. Gromiko, ABD'nin Afganistan'da kargaşalık çıkardığını iddia ederek, Washington yönetimini bu tür eylemlerden vazgeçmeye çağırdı. Gromiko, ABD'nin yeniden silahsızlanma konusuna önem vermesi gerektiğini söyledi.

Gromiko, orta menzilli füzelerin Batı Avrupa'ya yerleştirme kararının geri alınması koşuluyla, Sovyetler Birliği'nin de yeniden silahsızlanma görüşmelerine başlayabileceğini belirtti.

İRAN-RUSYA'YA SATTIĞI DOĞAL GAZI AZALTTI

İran Petrol Bakanı Ali Ekber Moinfar, Sovyetler Birliği'ne "İngot-1" boru hattından yapılan doğal gaz sevkiyatının Şah dönemine göre büyük ölçüde azaltıldığını açıkladı.

İran'ın azalan petrol üretimi ve artan iç tüketim sonucunda yapılan sevkiyatta azalmanın kaçınılmaz olduğunu belirten Moinfar, Şah döneminde Rusya'ya günde 27 milyon metreküp doğal gaz sevkedil[...] bildirdi.

***
Kabil yakınlarındaki bir köyde devriye gezen işgalci bir Sovyet askeri. İşgalciler ancak büyük kentleri etrafında gezebiliyor. Diğer yerlerde direniş kuvvetlerinin amansız karşı koymasıyla karşılaşıyorlar.
***

halkların dünyası

Çiğdem Kömürcüoğlu

Doğu blokunun zayıf halkası

Polonya'da iktidardaki İşçi Partisi geçtiğimiz günlerde bir kongre yaptı. Kongre basınımızda yeterince yankı bulmadı. Yazık. Çünkü kongre Sovyetler Birliği'ne bağımlı bir ülkenin içine yuvarlandığı içler acısı iktisadi durumu yansıtıyordu, bu bir. Afganistan'ın işgalinden sonra Sovyetlerle Doğu Bloku ülkeleri arasında keskinleşen çıkar çelişmelerine ışık tutuyordu, bu iki. Halkın giderek yükselen muhalefeti ve hoşnutsuzluğuyla Sovyetler Birliği'nin artan baskıları ve talepleri arasında sıkışıp kalan Gierek yönetiminin çıkmazını sergiliyordu, bu da üç. Yani kongre Polonya'da dağ gibi yığılan sorunlara bir deva olamadı ama özellikle Afganistan'ın işgalinden sonra Sovyetler bağımlı bir ülkenin iç yüzünü yansıtan bir ayna oldu.

Gelelim önce Sovyetler Birliği, Polonya ilişkilerine.

Sovyetler Birliği kongreye Afganistan işgalinin mimarı, son günlerin güçlü adamı Suslov'u gönderdi. Kongrede Gierek de bir konuşma yaptı, Suslov da. Gierek'in konuşmasıyla Suslov'un konuşması yanyana incelendiği zaman, her ikisi öz itibariyle ayrı ayrı telden çalan müzisyenlere benziyorlar.

Suslov konuşmasında "Sosyalist kampı bölmeye çalışan düşmanların karşılarında kardeş partilerin birliklerini güçlendirme yolunda sarsılmaz iradesini bulduklarını" söylüyor. Bol bol ABD ve Çin'e çatıyor. Sonunda sadede gelip, birinci vazifeniz Sovyetler Birliği'nin uluslararası alanda uyguladığı siyasetleri izlemektir diyor.

Gierek yönetiminin tepesinde Demokles'in kılıcı gibi asılı duran Çekoslovakya işgali bir yana, bizzat Suslov'un kongredeki varlığı bir gözdağı! Ama bütün bunlara rağmen, Gierek'in konuşmasına Sovyetler Birliği ile Batının ilişkilerinin gerginleşmesinden duyulan derin kaygı hakim. Gierek Afganistan'ı desteklediğini dilinin ucuyla belirtirken, ABD'yi açıkca hedef almamaya özel önem gösteriyor. Döne döne "yumuşama" siyasetinin üstünde duruyor. Gierek uluslararası ortamın gerginleşmesi sonucu, Batıdan gelecek kredilerin, tahılın kesilmesiyle arada ezilmenin telaşına kapılmış. İhracatı artıracak yatırımları yapmak için, enerji sorununu çözmek için Batının kredilerine muhtaç. Bu nedenle Suslov'la aynı telden çalamıyor.

* * *

Öte yandan kongrede, beklendiği gibi hükümetin izlediği siyaset şiddetle eleştirildi. Bizzat Gierek, Polonya'nın ne denli büyük iktisadi sorunlarla karşı karşıya olduğunu ortaya koydu. Çünkü Polonya'yı 1975 yılından beri pençesine alan iktisadi bunalım artık saklanacak, eleştiriler bastırılabilecek gibi değildi. Dış borç büyüdükçe büyümüş, milli gelir düşmüştür. Polonya'nın Brejnev'in "uluslararası işbirliği teorisiyle" Sovyetler Birliği'ne bağlanarak kolu kanadı kırılan iktisadi yapısı, dünyayı saran iktisadi buhran, artan enflasyon ve tırmanan enerji fiyatları karşısında, Batının kredileri olmadan adım atamaz hale gelmiştir.

Bu nedenle kongrede hükümete yönelen eleştirileri bastırmak yoluna gidilmemiştir. Tersine Başbakan Jaroszewicz ilahlara kurban edilerek halkın hoşnutsuzluğu biraz olsun yumuşatılmak istenmiştir.

Ama minare yıkılmış cami yerinde kalmış, halkın daha etkin, daha demokratik ve daha yeterli bir hükümet talebinin karşılanması yönünde hiç [illegible]. Gierek [illegible] ekonomik ve siyasi reformlara yönelmek yerine halka kemerleri sıkmayı tavsiye etmiştir.

Oysa Polonya'da çeşitli kesimleri, aydınları, işçileri, köylüleri kapsayan muhalefet, bağımsız bir ekonominin kurulmasını talep etmektedir. Aydınlar, Katolikler ve işçiler ve köylülerin muhalefeti, Sovyetler Birliği'ne karşı olma temelinde birleşmektedir. Muhalefet sorunun iktisadi değil siyasi olduğunun bilincindedir. Ekonomik reformla birlikte, siyasi yapıda da reform yapılmasını talep etmekte, demokrasi, özgürlük ve bağımsızlık istemektedir. Ve muhalefet yalnızca tabanda değildir. İktidar partisine, bürokrasinin üst kademedeki yöneticilerine, dolayısıyla parti kongresine kadar yansımıştır.

Bu nedenle kongrede feda edilen Başbakan, Polonya'da yaşanan çalkantı karşısında çok hafif çeken bir kurbandır. Polonya'da halkın mücadelesi bugüne kadar iki hükümetin düşmesine yol açmıştır. Üçüncü bir bunalımın yolda olduğu söylenmektedir. Kremlin yöneticileri bazı ülkeleri zayıf halka ilan edip dururlar. Bu kez de biz Polonya'nın Doğu Blokunun zayıf halkası olduğunu söylesek!

Meksika'da Belçika ve Danimarka elçilikleri işgal edildi

MEXICO CİTY(AP)

San Salvador'da süren gerilla işgalleri Meksika'ya sıçradı. Siyasi tutukluların özgürlük ve daha iyi yaşama şartları talep eden iki grup, Belçika ve Danimarka'nın Meksika elçiliklerini işgal etti.

Belçika Elçiliğinden telefon eden bir kişi, elçilikleri "Ulusal Demokratik Halk Cephesi" adına işgal ettiklerini açıkladı.

Bu arada Belçika Dışişleri Bakanlığı da elçiliğin işgal edildiğini doğruladı.

Belçika'nın Meksika Elçiliği'nde görevli bir kişi de, elçilik görevlilerinin 10'a yakın militanla görüşmelere oturduklarını ve kimsenin rehin alınmadığını telefonla haber verdi.

ABD, Güneydoğu Asya'da Rusya'ya karşı önlemler alacak

MANİLA(AP)

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Richard Holbrooke, Filipinler'in başkenti Manila'da yaptığı açıklamada, Sovyetler Birliği ve Vietnam saldırılarının bölgede ciddi bir tehlike oluşturduğunu ve ülkesinin bu tehditlere karşı önlemler aldığını bildirdi.

Holbrooke, Devlet Başkanı Ferdinand Marcos ile Dışişleri Bakanı General Carlos Romulo ile görüşmesinin sonunda yapılan açıklamada, [illegible] Tayland'ın ASEAN ülkeleri içinde en fazla tehdit altında olduğu görüşünde birleştiği kaydedildi.

BEIJING REVIEW dergisinin yorumu:

MOSKOVA NEYİN PEŞİNDE KOŞUYOR?

Sovyetler'in Afganistan'ı işgalinden sonra Ortadoğu ve Batı Asya üzerine bir göz diktiği. Dünya kamuoyu rahatsız edici gelişmeleri kaygıyla izliyor.

** Sovyet birlikleri, Kabil'i işgal ettikten sonra hemen karadan ve havadan Afganistan'ın her yanına yayıldı. Moskova, İran ve Pakistan sınırları yakınında stratejik noktaları ele geçirmeye özel bir önem verdi.*

** Sovyetler Birliği, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yüzden fazla ülkenin benimsediği Afganistan'daki Sovyet birliklerinin çekilmesini isteyen karar tasarısını hiçe saydı. Hatta Birleşmiş Milletler Afganistan'ın "iç işlerine müdahale etmekle" suçladı. Brejnev "çağrıldık" dedi.*

Daha önce de Kamboçya'yla ilgili olarak bu gerekçe ileri sürülmemiş miydi?

** Sovyetler Birliği aynı zamanda Basra Körfezi ve Hint Okyanusu'nda kuvvetlerini de arttırdı. Buraya yığılan silahlar arasında Mig-25 savaş uçakları, denizaltılar, T-72 tankları ve füzeler de bulunuyor. Sovyet deniz ve hava üsleri savaşa hazır durumda getirildi. Sovyet haber ajansı Novosti'nin yorumcusu Gennadi Gerasimov, Afganistan işgalinin yinelenip yinelenmeyeceği konusundaki bir Alman televizyoncusunun sorusu üzerine, "O zamanki duruma bağlı" dedi. Sovyetler'in Afganistan'ı işgalinin kendi başına bir olay olmadığı [illegible].*

SOVYETLER NEDEN BÖYLE DAVRANDI

Son on yıl içinde Moskova, Asya, Afrika ve Karayipler'deki çıkarlarını geliştirmek amacıyla uydu ülkeleri ve paralı askerleri kullandı. Bugün kendi birliklerini bir Üçüncü Dünya ülkesine gönderiyor. Peki, Moskova neden böyle davranmaya karar verdi?

Afganistan'ın Moskova'nın dünya çapındaki stratejisinde önemli bir yeri vardır. Çünkü bu ülke İran ve Pakistan'a komşudur ve Hint Okyanusundan sadece 400 kilometre uzaklıktadır. Afganistan'dan kalkan Sovyet savaş uçakları, Basra Körfezinin girişindeki stratejik Hürmüz Boğazına ulaşabilirler. Afganistan'ın İran ve Pakistan'la milli ve toprak anlaşmazlıklarından Sovyetler Birliği istediği zaman yararlanabilir. [illegible] bir bahane yaratabilir. Afganistan Batıya Güney Asya'yı bağlar. Basra Körfezi Bölgesinin dünyanın başlıca petrol üreten merkezi olmasından dolayı Afganistan'ın stratejik önemi bugün son derece artmıştır. Afganistan'ın işgali sonucu, Sovyetler'in dünyaya hakim olma stratejisi ileri doğru bir adım attı.

Sovyetler Birliği elbette, Afganistan'daki askeri işgaline dünya kamuoyunun tepkisini ve bunun ciddi siyasi ve ahlaki sonuçlarını düşünmüştür. Fakat son on yılda, ABD'nin Sovyetler'in artan yayılmacılığına karşı tutumu zayıf protestolardan öteye gitmedi. [illegible] Moskova böylece, Afganistan'ın işgali için uygun bir ortam yaratmaya çalışma inandı. Dahası bunun ABD'yle Avrupa'daki NATO müttefikleri ve Japonya arasında çatlak yaratmasını da ümit ediyor. [illegible] Vietnam'ın Kamboçya'yı işgali konusunda da Sovyetler Birliği'ni cesaretlendirdiğine kuşku yoktur. Bütün bunları hesaba katınca, Moskova, Afganistan'a saldırmaya karar verdi ve bunu yaptı.

AFGANİSTAN İŞGALİNİN FAYDALARI

Sovyetler Birliği, Kamboçya'yı istila etmesi için Vietnam'a yardım ederek, Pasifik Okayanusuyla Hint Okyanusunu bağlayan hayati önemdeki Malaka Boğazının doğusunda, kuzeydeki Viladivostok'tan aşağıya, Güney Çin Denizi ve Siyam Körfezine kadar hava ve deniz varlığını artırdı. Sovyetler Birliği, Malaka Boğazının batısında ise Kızıl Deniz ile Babülmendep Boğazında hava ve deniz üsleri kurdu. Afganistan istilası ise, İran ve Pakistan'daki gelişmeleri doğrudan etkileme imkanı veriyor. Sovyetler, Hint Okyanusu veya Hürmüz Boğazında bir sıcak deniz limanını denetimleri altına alırlarsa, Batıya en fazla petrol sağlayan ülke olan Suudi Arabistan kıskaç altına girmiş olacak.

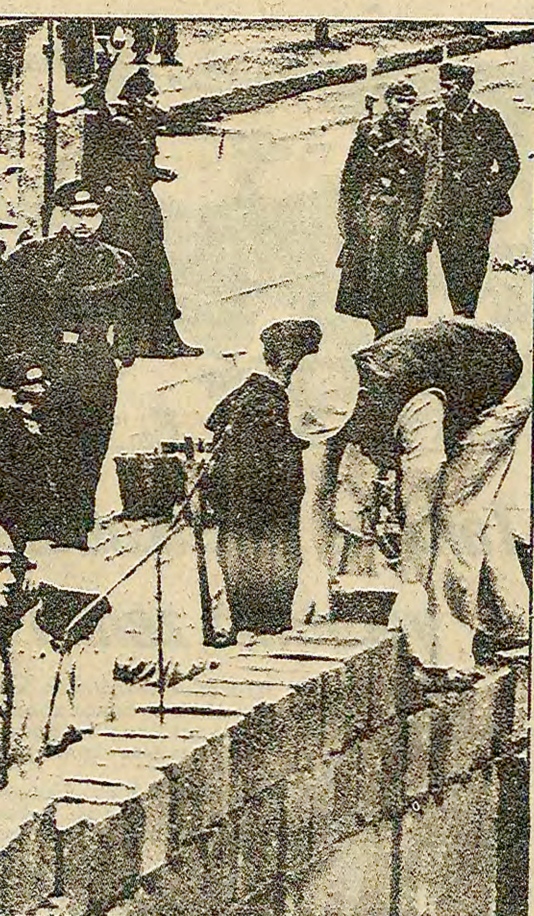
Moskova'nın Güneydoğu Asya'daki taarruzu ve Suudi Arabistan'ı kuşatması başarı kazanırsa, Sovyetler Birliği Malaka Boğazını ve Hint altkıtasını avucunun içine almış olacak ve Sovyet donanması Afrika'dan Avusturalya'ya kadar Hint Okyanusunun tümünde at koşturacak.

Böyle bir şey gerçekleşirse Batı Avrupa, Japonya ve ABD'ye petrol sağlayan deniz yolları Sovyetlerin eline geçecek ve Sovyetler, Batı Avrupa ve Japonya'yı elinde oynatabilecek ABD'yi de tecrit edip zayıflatacak.

Bu bakımdan, stratejik açıdan Afganistan'ın işgali, Batı Avrupa'yı kuşatmak üzere önemli bir adımdır.

SAVAŞ TEHLİKESİ ARTIYOR

Sovyetlerin Afganistan işgali dünya durumunu önemli ölçüde değiştirdi. Yeni bir dünya savaşı çıkma ihtimali arttı. Ortadoğu ve Basra Körfezinde durum daha karışacak ve gerginleşecek ve bu Hint altkıtası, Avrupa ve Japonya'yı etkileyecektir. Bir çok ülke bundan sonraki kurbanın kim olacağını soruyor. Durum 2. Dünya Savaşı öncesine çok benziyor. O sıralar Hitler Avusturya'yı yutmuş ve Çekoslovakya'nın Südetler bölgesini almıştı. Hitler saldırının hoşgörüyle karşılandığını görünce ipin ucunu kopardı. Ceza görmeyen saldırı, barışın korunmasına değil, savaşa yol açar.

Berlin'i ikiye ayıran "Utanç Duvarı" 1961'de Doğu Alman rejimi tarafından inşa edilmişti.

İKİ DOĞU ALMAN YURTTAŞI BATIYA SIĞINDI

BERLİN(AA)

Geçtiğimiz pazar günü erken saatlerde iki Doğu Alman vatandaşı, sınır polislerinin gözleri önünde "Utanç Duvarı"nı geçerek Federal Almanya'ya sığındı. Sığınanlar hakkında bilgi vermeyen polis, Doğu Alman sınır görevlilerince [illegible] kaçışın ayrıntılarının açıklanmayacağını bildirdi. Geçen pazar günü çıkan gazeteler ise kaçanların iki kişi olduğunu bildirirken, [illegible]. Gazeteler, kaçanların Duvarın [illegible] demir parmaklıkları [illegible] iple aşağıya indiklerini yazdılar.

KANADA SEÇİMLERİNİ TRUDEAU KAZANDI

TORONTO (AP)

Kanada'da yapılan genel seçimlerde, Pierre Elliot Trudeau'nun başkanlığındaki Liberal Parti mutlak çoğunluğu elde ederek iktidara geldi.

Liberal Parti, seçim yapılmayan bir bölge dışında, 282 üyeli Avam Kamarasında şimdiden 148 sandalye kazandı.

Eski Başbakan Joe Clark'ın Muhafazakar Partisi ancak 100 üyelik sağlarken, Kanada'nın üçüncü büyük partisi Yeni Demokratlar 33 sandalye kazandı.

Özellikle Oubeci ve Ontario eyaletlerinde büyük başarılar sağlayan Liberal Parti'nin Başkanı Trudeau, yaptığı konuşmada, Kanada'nın coğrafi olarak iki süper gücün arasında olduğunu unutmayacaklarını belirtti. Trudeau, Kanada'nın bütün dünyanın olduğu gibi Amerika ve Sovyetler Birliği arasında barıştan yana olduklarını sözlerine ekledi.

Bilindiği gibi Joe Clark'ın başbakanlığındaki azınlık hükümeti, Liberaller ve Yeni Demokratların 13 Aralıkta hükümetin bütçe tasarısına güvenoyu vermemesi sonucu düşmüştü.

PİERRE TRUDEAU

Yeni Başbakan Trudeau 1968-1979 yılları arasında üç kez daha başbakanlık yaptı. Partisinin geçen yıl Muhafazakarlar karşısında ağır bir yenilgiye uğramasından sonra siyasetten çekilmeye karar veren Trudeau, genel seçim kararının alınmasından sonra fikri değiştirdi.

Zimbabve'de ırkçılar ZANU'yu karalamaya hız verdi

SALISBURY(AP)

ZANU lideri Robert Mugabe, pazartesi günü yaptığı bir açıklamada, ırkçı kuvvetlerin kendi örgütü adına ülkedeki kiliselere bomba koyarak, ZANU'yu seçimler öncesinde gözden düşürme faaliyetine giriştiğini belirtti.

Irkçıların soygun, yağma, cinayet, ırza geçme ve kiliselere karşı eylemlerine hız verdiğini kaydeden Mugabe, bu eylemlerin amacının din adamlarına ve Hıristiyanlara ZANU'yu kötü göstermek olduğunu kaydetti.

Sovyet Polisi, Sakharov'a fiziki baskı uyguluyor

MOSKOVA (AP)

Ünlü Sovyet fizik bilgini Sakharov, Sovyet polisinin kendisine ve karısına fiziki baskı uyguladığını açıkladı.

Sovyet Gizli Polisi (KGB) Şefi Andropov'a bir telgraf çeken Sakharov, kendilerini ziyarete gelen bir dostlarının gizli ajanlar tarafından bilinmeyen bir yere götürülmesini, karısının yumruklanmasını ve kendisinin de yerde sürüklenmesini protesto etti.

Telgrafın metni Sakharov'un bir akrabası tarafından batılı gazetecilere açıklandı.

Sakharov ve karısı dostlarının akıbetini öğrenmek için gittikleri polis karakolunda tartaklandılar.

Sakharov, 4 Şubat tarihinde yaptığı açıklamada da karısının silahlı iki kişi tarafından tehdit edildiğini, kendisinin de tehdit mektubu aldığını açıklamıştı.

6 işçinin işten atılması tepki yarattı

Petkim'de huzursuzluk başladı

- Sahte Solcu gruplar toplu direniş propagandası yaparken, işçiler hükümetin eylemleri kışkırtarak tensikata başvurmasından çekiniyor
- Maden-İş 'in yoğun bir hazırlık içinde olması dikkati çekiyor

İŞÇİ SERVİSİ

İzmir'de Tariş olayları genel anarşi kargaşası içinde toplu tensikatlarla sonuçlanırken, Petkim Fabrikasındaki yeni bazı gelişmeler dikkatleri İzmit'e çekiyor.

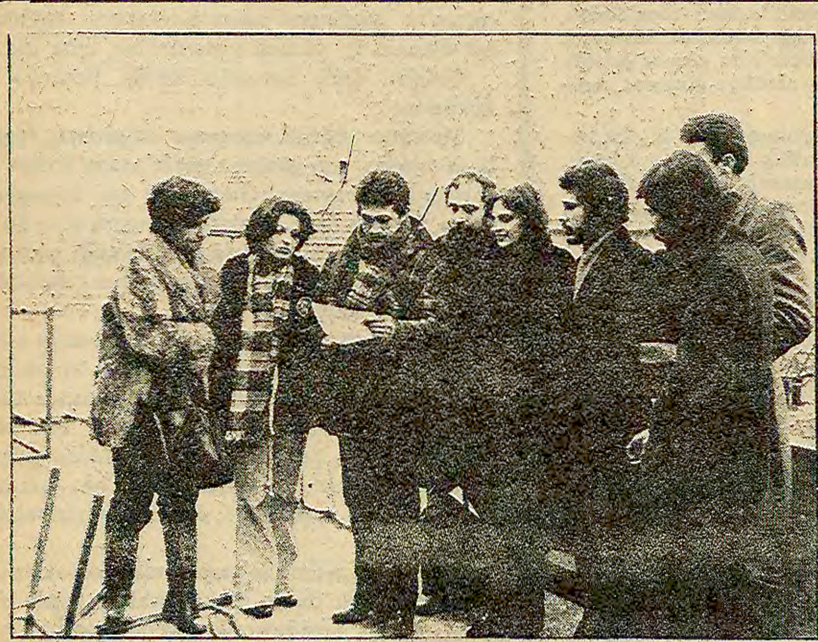
Petkim Fabrikasında geçtiğimiz hafta 6 işçinin işine son verilmesi ve bazı grupların İzmit'te genel grev hazırlığı içine girmeleri sendikal çevrelerde Petkim işçilerine yönelik yeni tertiplerin oluşturulduğu düşüncesini yaratıyor.

İŞTEN ATILAN 6 İŞÇİ VE KIŞKIRTMALAR

Altı işçinin gerekçesiz işten çıkarılmasından sonra işyerinde yüzlerce işçinin işten atılacağı söylentileri yayılarak büyük bir tedirginlik yaratıldığı bildiriliyor. Sahte solcular ise şimdiden "İzmit çapında direniş" ve "Barikatlar kurmaya hazırlanalım" gibi sloganlarla tansiyonu yükseltmeye başladılar. Hükümetin Petkim'de bir tensikat gerçekleştirmek için bu tür hareketleri kışkırtmasından endişe ediliyor.

Özellikle Maden-İş Sendikasının yoğun bir hazırlık içinde olduğu göze çarpıyor. İşçilerle çeşitli toplantılar düzenleyen Maden-İş Sendikasının bu toplantılarında genel grev propagandası yaptığı bildiriliyor.

Öte yandan 23 Şubatta Köy-Koop'un genel kongresinin yapılacağı ve TKP yanlılarının bu günü toplu bir hareket günü haline getirmek isteyebilecekleri belirtiliyor.

Güneş Sigorta'dan Bank-Sen'in attırdığı işçiler

Bank-Sen, Güneş Sigorta'da 13 işçiyi işten attırdı

İSTANBUL(ÖZEL)

Güneş Sigortada çalışan 13 işçi, toplusözleşmenin imzalanmasından hemen önce Bank-Sen'in sahte TKP yanlısı yönetimi tarafından işten attırıldı.

Bir süre önce Bank-Sen'den istifa eden Güneş Sigorta işçileri, Bank-Sen yöneticilerinin işverenle işbirliği yaparak, kendi adlarına sahte üye fişleri düzenleyerek işyerinde yetki alıp toplusözleşmeye oturduklarını belirterek şöyle dediler:

"İşverenle müşterek hareket eden Bank-Sen yöneticileri devrimciliği kimseye bırakmazlar ama kış ortasında bizi sokağa attırdılar. İşverenin çirkin oyunlarını örtbas etmeye çalışan bir sendika işçi haklarını nasıl savunabilir? Bunların işverenle işbirliği o kadar açık ki, toplusözleşme taslağında sendika 8 bin lira isterken, işveren sırf işçiler Bank-Sen'den ayrılmasın diye 9 bin lira verdi."

Güneş Sigorta işçilerinin 15 arkadaşlarının işten atılmasını protesto etmek için imza kampanyası açtıkları ve Bank-Sen'in yeni kıyımlar için liste hazırladığı bildiriliyor.

Bursa'da 24 dokuma işçisinin gözaltına alınması tepkiyle karşılandı

BURSA (ÖZEL)

Bursa'da fason ücretlerinin yükseltilmesi için direnişe geçen dokuma işçilerinden 24'ünün geçtiğimiz perşembe gününden beri gözaltında tutulması tepkiyle karşılanıyor.

Toptancı ve tefeci tüccarlara karşı işyerinde çalışan diğer işçilerle birlikte direnişe geçen küçük dokuma üreticileri "Parça başına aldığımız ücret, elektrik giderlerini bile karşılayamıyor, nasıl geçinelim, işlenen parça (fason) ücretlerinin mutlaka yükseltilmesi gerekir" diyorlar.

Direnişi hedefinden saptırmak isteyen sahte solcu gruplara ve MHP'lilere karşı da tutum alan dokumacılar, kışkırtıcı unsurların aralarına sızmasına olanak vermeyeceklerini belirtiyorlar.

Öte yandan direnişi desteklediğini belirten TİKP Bursa İl Örgütü yaptığı açıklamada polisin 24 dokuma işçisini gözaltına almasını kınadı ve bu tutumun kışkırtıcıların ekmeğine yağ sürdüğünü ve maceracı eylemlere zemin hazırladığını belirtti.

TEKSİF SALİHLİ İPLİK DOKUMADA GREVE ÇIKACAK

SALİHLİ (ÖZEL)

Salihli İplik Dokuma Fabrikasında Teksif Sendikasının sürdürdüğü toplusözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine anlaşmazlık konusu maddeler Uzlaştırma Kuruluna gönderildi. Uzlaştırma Kurulunun alacağı kararlar işçiler tarafından benimsenmezse Teksif Sendikasının greve gideceği bildiriliyor.

Teksif Şube Başkanı Halit Gür bu konuda şunları söyledi:

"Günümüzde işçi ücretleri son zamlarla daha düşük bir düzeye inmiştir. İşçi ücretleri artırılmazsa önümüzdeki dönemde sosyal patlamalar olabilir. Bu da hükümetlerin sonu olur. Bu dönemde işçileri tatmin eden bir ücret verilmezse, greve çıkmaya kararlıyız."

DİSK'in genel grevi doğru bir eylem midir?

Eylemin zamanı ve biçimi açısından DİSK'in genel grevi

YERLİ yersiz eylem yapmak ve sırf eylem için harekete geçmek, işçi sınıfının mücadele tarzı değildir. Sabırsız ve aceleci bir şekilde fırsatları kollamadan ileri atılmak da, doğan fırsatları değerlendirmekte geç kalıp zamanında eyleme geçememek de, bizi başarısızlığa götürür. Eylem için en uygun zamanı ve biçimi seçmek bir mücadelenin başarısında belirleyici bir rol oynar. Dizimizin bugünkü bölümünde DİSK'in genel grev kararını bu açıdan inceleyeceğiz.

Eylem için uygun zaman ve biçim derken neyi kastediyoruz? Eyleme geçmeye karar vermek için, hem kendi gücümüzün, hem de karşı cephenin gücünün dikkatli bir değerlendirmesini yapmak ve karşılıklı güçler dengesini doğru tespit etmek gerekir. Eylem bizim en güçlü, düşmanın ise en güçsüz olduğu zamanda yapılmalıdır.

Bu açıdan, bulunduğumuz kitle içinde mücadelenin yükselme ve alçalma durumunu doğru tespit etmeliyiz. Mücadele yükselirken, bu yükselişi doğru bir şekilde değerlendirmeli, fırsatlardan yararlanmalı ve eyleme geçmeliyiz. Mücadelenin alçalma dönemlerinde ise, kuvvetlerimizi derleyip toparlamaya, örgütlenmeyi düzenlemeye ve yeni fırsatların yaratılması için hazırlığa önem vermeliyiz.

Eylemin zamanını tespit için, sadece bizim gücümüzün durumuna bakmak da yetmez. Bir de karşı güçlerin durumuna ve niyetlerine bakmak gerekir. Eğer kitle belli bir biçimde mücadele istiyor, fakat hakim sınıflar bu mücadeleyi ezmeye hazır durumdaysa, o mücadele biçimi için uygun harekete geçme zamanı yok demektir. Düşmanla, onun istediği zamanda ve istediği yerde savaşa girmemek, onu bizim için uygun olan zamanda savaşa zorlamak, savaşın en temel ilkelerinden biridir.

Acaba, DİSK yöneticileri, genel grev kararı alırken, kendi güçlerinin doğru bir tahlilini yapmışlar mıdır? Bugün böyle bir hesaplaşma için seçilen zaman doğru mudur? Şimdi çeşitli örneklerle açarak genel grev kararının bu açıdan eleştirisine girebiliriz.

Zamansız ve anlamsız bir direniş

Mensucat Santral

Geçtiğimiz aylarda Mensucat Santral Fabrikasında başlayan direniş, yanlış zamanda konan eylemlere tipik bir örnektir.

Direnişe neden olarak gösterilen talepler, işverenin işyerinde sürekli ambulans bulundurması, uygulanmayan bazı toplusözleşme maddelerinin uygulanması gibi şeylerdi.

Oysa bu talepler doğrultusunda direnişe geçildiğinde, Teksif Sendikası ile işveren arasında toplusözleşme görüşmeleri sürmekteydi. Sendika işverene taslağını vermiş, pazarlık halindeydi. Bu şartlarda yapılması gereken tek şey, ambulans vs. gibi istekleri sendikaya zorlayarak toplusözleşme masasına getirmek ve orada elde etmeye çalışmak olmalıydı. Toplusözleşme masasında halledilebilecek istekler için, hele hele, toplusözleşme müzakereleri sürerken direnişe geçmek tamamen anlamsız ve zararlı başka birşey getirmeyecek bir eylemdi. Böyle bir eylem, ancak yürüyen toplusözleşme mücadelesini zayıflatır ve belki de doğacak yasal grev hakkını engellerdi.

Nitekim, zamansız ve anlamsız bir şekilde başlatılan direniş, sonunda hiç bir şey elde edilemeden sona erdirildi. Önce iki saatlik iş durdurma şeklinde başlatılan eylem, sadece iki işçinin mesaisinin tamamen durdurulmasına dönüştü. Birkaç gün sonra ise, bir grup maceracının işçileri toplayıp sendika basmaya girişmeleri ve polisle çatışmalar sonucu, bir çok işçi yaralandı, 200 kişi gözaltına alındı. İşçiler, sendika baskını ve polis çatışması olayının hemen ertesinde işbaşı yaptılar.

Kula'da işverene verilen bulunmaz fırsat!

Geçtiğimiz ekim ayında bir avuç sahte solcunun başlattığı Kula direnişi, sadece "uygun zaman" açısından değil, doğru eylemin bütün ilkeleri açısından tamamen yanlış olan ve provokasyon niteliğinde bir eylemdi. Biz burada eylemin sadece bir yönü üzerinde duracağız.

Kula işvereninin her toplusözleşme döneminde işçi atmak için fırsat aradığı bütün işçiler tarafından bilinen bir gerçekti. Ayrıca direnişin başladığı günlerde, işverenin 1000 kişiyi atma hesabı içinde olduğu söylentisi yaygındı.

Toplusözleşme görüşmeleri başlayalı 20 gün olmuştu ki, iki DSM'cinin atılması bahane edilerek direniş başlatıldı. Dışardan demir çubuklarla gelen 30-35 kişi, önce kadınlardan başlayarak işçileri zorla fabrikadan dışarı soktular. Direniş, polisin fabrikaya zorla girmesi, 300 kişinin gözaltına alınması, on kişinin tutuklanması ve 155 işçinin 17. maddeden tazminatsız olarak işten atılmasıyla sonuçlandı. Oysa, direnişe geçilmeseydi, atılan iki işçinin geri alınması, devam eden toplusözleşme görüşmelerine bir talep olarak öne sürülebilir ve böyle bir mücadele sonucunda başarı sağlanabilirdi. Tariş provokasyonu, DSM'nin tensikatçı patronların elinde nasıl basit birer alet oldukları en çarpıcı bir şekilde ortaya koyan eylemlerden biri oldu.

TKP' nin iç savaş kışkırtması ve hükümetin baskı politikasının kurbanı 3 fabrika | Tariş | Antbirlik | Tekel | 8

Son 2 yılda İstanbul'da öldürülen 14 Tekel işçisinden 11'i sahte solcular tarafından katledildi

- Tekel işçileri, TKP' li ve sahte solcu zorbaların, direnişin sürdürülmesi için yaptıkları baskılara rağmen işbaşı yaptılar
- Tekel işçilerinin can güvenliğini yok edenler sahte solcular ve MHP' lilerdir

İŞÇİ SERVİSİ

15 Şubat sabahı önce Cevizli'de daha sonra da Cibali'de işçilerin işbaşı yapmasıyla iki aya yakındır süren Tekel direnişi sona erdi. Tekel işçileri TKP'li ve sahte solcu zorbaların direnişin sürdürülmesi için yaptıkları baskılara rağmen işbaşı yaptılar. 56 günlük direniş Tekel işçilerine hiçbir yarar sağlamış mıdır? Kim kârlı kim zararlı çıkmıştır? Bugün artık bunun muhasebesini yapma zamanı gelmiştir.

DİRENİŞ AMACINDAN SAPTIRILDI

21 Aralık 1979 günü sabahı, DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının Cibali işyeri temsilcisi, pusuya düşürülerek öldürüldü. Cibali Tekel işçileri, arkadaşlarının öldürülmesini protesto etmek için o gün direniş yaptılar. İki aylık Tekel direnişi böyle başlamış oldu.

İşçilerin 21 Aralık günü üretimi durdurarak işçi katliamını protesto etmeleri haklı bir eylemdi. Ancak bazı güçler direnişi daha sonraki günler amacından saptırarak hiç bir değişen yeni talepler ortaya atarak sürdürmeye aldılar. İşçilere kahramanlık katliamın protestosu için, kâh Gıda-İş'in 'ara sözleşme'yi bir an önce imzalaması için veya can güvenliğinin sağlanması, vardiyalara servis arabaları konulması için direniş yapıldığı söyleniyordu. Öyle ki bir süre işçiler, ne için direniş yaptıklarını bile kavrayamadılar.

Gıda-İş Sendikası bir işçinin öldürülmesini protesto için başlatılan direnişi Tekel'de son bir yıl içinde kaybettiği gücü yeniden toplamak ve hakimiyetini kurmak için kullanmaya çalışıyordu. TKP'liler ve sahte solcular ise direnişten, Türkiye çapında yaratmaya çalıştıkları kargaşalık için zamansız sevdasındaydılar.

Amaç üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek olunca, Tekel direnişi de bu günkü geniş desteği kaybederek, hedefi ve sınırları belirsiz bir eyleme, maceraya dönüştü. Çoğunluğu desteğini kaybeden, göstermelik taleplerle işçilerin bu macerayı tatmin ediyordu.

TEROR İŞBAŞINDA

Direnişin haklı zeminden kaydırılması, işçi çoğunluğunda işbaşı yapılması, en az zararla bir an önce sonuca ulaşılması eğilimini gidermiyordu.

TKP'lisinden Kurtuluşçusuna, Dev-Solcusuna, TİKKO'cusuna varıncaya dek bütün sahte solcu gruplar, özellikle Cevizli'de fabrikaya giden yolları tutmuş, işbaşı yapmamaları için işçileri tehdit ediyorlardı. Sahte karşı can güvenliğinin sağlanmasını ileri sürenler, işçilerin can güvenliğini bizzat kendileri yok ediyorlardı. Tehdit edilen, dövülen, evi bombalanan işçilerin sayısı her geçen gün artıyordu. Sahte solun terörü o derece ileri gitti ki sonunda ikisi Tekel işçisi olmak üzere üç işçi şubat ayının ilk haftasında trende kurşuna dizildiler.

Direniş sırasında Cibali Tekel önünde güvenlik önlemi alan askerler.

Aslında can güvenliği meselesi, MC dönemlerinden beri Tekel işçilerinin önemli bir sorunuydu. Vardiyalara servis arabası konması, can güvenliğinin sağlanmasını gerektiren bir miydi? Son birkaç yılda İstanbul'da öldürülen 14 Tekel işçisi, sahte solun ve MHP'nin kurbanı idi. Sorun, Tekel işçilerinin başına musallat olan bu terör odaklarına karşı işçilerin birleştirilmesiydi. Can güvenliğini dillerine dolayan sahte solcular aslında öldürülen 14 Tekel işçisinden 11'inin katilleriydiler.

Cevizli Sigara Fabrikası işçilerinden Ömer Oğlupak, Mehmet Altun, Kemal Güçlü, Halil İbrahim Uz, Mehmet Ali Akkaya, Şükrü Özdemir, Halim Karadeniz ve son olarak da 8 Şubat günü Rahmanlar tren istasyonunda vagonun içinde kurşuna dizilen İsmail Başarır ve Adem Tomay sağ eğilimli, MHP'li olarak tanınıyorlardı ve sahte solcu teröristler tarafından kurşuna dizilmişlerdi. Cibali Tekel'den Erhan Tekel ve Necmi adlı işçiler de MHP'li olarak biliniyorlardı ve aynı terörist gruplarca öldürülmüşlerdi.

MHP'li komandolar ise Cevizli Tekel'den Muharrem Karan ile Hamit Akyıldırım'ı, Cibali Tekel'den ise Sebahattin Çakmak'ı öldürmüşlerdi.

Görüldüğü gibi Tekel işçilerinin can güvenliğini yok edenler, 14 Tekel işçisinin kanına elini bulayanlar, sahte solcular ve MHP'lilerden başkası değildi.

YARIN: DİRENİŞ TEKEL İŞÇİLERİNE HİÇ BİR YARAR SAĞLAMADI

Genel grev için seçilen zaman Demirel'in istediği zamandır

DİSK, işçileri, Demirel iktidarıyla, tam da Demirel iktidarının istediği bir zamanda hesaplaşmaya sokmak istemektedir.

İşte, DİSK'in genel grevinin zamanlaması için söylenebilecek şey özetle budur.

Nedir Demirel iktidarının durumu ve beklediği fırsat?

Hükümet, programından ve şimdiye kadarki uygulamalarından da anlaşıldığı gibi, ekonomik buhranın yükünü emekçilerin sırtına yıkmak isteğindedir. Son devalüasyon ve zamların ardındaki mantık da bunu göstermektedir. Enflasyonu durdurmanın tek yolu olarak halkın alım gücünü düşürmeyi gören bir iktidarın zorunlu olarak geleceği nokta, işçi haklarına saldırı, ücretleri mümkün olduğu kadar düşük tutma çabası ve tensikat olacaktır.

Bilindiği gibi, 1980 yılı toplusözleşme yılıdır. Yüzbinlerce işçi, ücretlerini artırmak ve yeni sosyal haklar sağlamak üzere mücadeleye girecektir. Yaklaşan toplusözleşmeler, ücretleri mümkün olduğu kadar düşük tutmak ve "bir kuruş bile para basmamak" niyetinde olan Başbakanı kara kara düşündürmektedir.

Öte yandan, yıllardır müzminleşen bir sorun olan KİT'lerin zararı meselesi şimdi bütün sıcaklığı ile gündemdedir. Hükümet KİT'lerin zararının asıl sebebinin işçi fazlası olduğunu savunmakta ve geniş çaplı bir tensikat düşünmektedir.

Fakat bugün Türkiye'de siyasi şartların ve işçi sınıfının durumunun hiç bir hükümete geniş çaplı bir tensikat imkanı vermediği, hiç bir iktidarın işçi ücretlerine doğrudan bir saldırıya girişemeyeceği de ortadadır.

Nasıl kitlelerin eyleme geçmesi için haklı bir zemin gerekiyorsa, hakim sınıfların da kitlelere karşı eyleme geçmesi için bir zemine ihtiyaçları vardır. İşte Demirel, şimdi böyle bir eylem için uygun bir zemin beklemektedir. Anarşiden başka birşey olmayacağı şimdiden belli olan genel grev macerasının, Demirel'e nasıl bir fırsat yaratacağı ise ortadadır. Bugün içinde bulunduğu durumda, örgütlü, disiplinli ve sınırı belli bir eylem koyma imkanını kaybeden DİSK yöneticileri, girişecekleri bu macerayla işverenlerin ve hükümetin eline, kitlesel kıyım için en büyük kozu vereceklerdir. Önder unsurlarını kaybetmiş, mücadeleden yenilgiyle çıkmış bir kitleyi toplusözleşme mücadelesinde de dize getirmek ise çok daha kolay olacaktır.

Tariş'te tensikatlara yaratılan zemin

Tariş'te haftalarca sürdürülen revizyonist kışkırtma sonucu başlatılan direniş ve bunun sonuçları ortadadır. Diğer bütün yanlışlarını ve sonuçları bir yana bırakalım. Olaya sadece direniş için seçilen zaman açısından bakalım:

Gelişmelere, kafasındaki karanlık siyasi hesaplara göre değil, işçi menfaatleri açısından bakan bir gözün, Tariş'te direniş öncesinde açıkca görebildiği tablo şuydu:

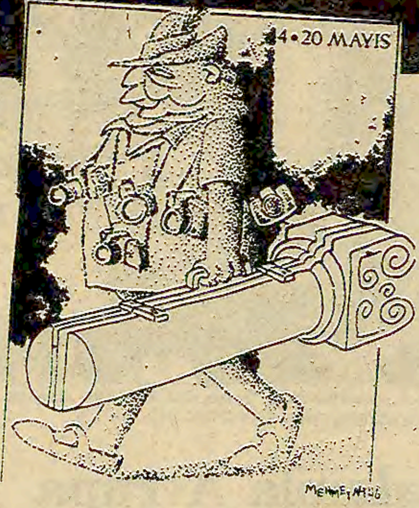
Hükümet, KİT'lerde ve bu arada Tariş'te de tensikat yapmak istiyordu. Tariş'e atanan Genel Müdür ve AP İl Teşkilatı yöneticilerinden bir kısmı, bir yandan MHP'lilerin, bir yandan da CHP döneminde işten atılan AP'lilerin baskısı altındaydı. MHP'liler, MC dönemlerindeki Tariş'in özlemi içindeydiler. AP tabanında da "iktidar olmanın nimetlerinden yararlanma" istekleri yaygındı. O günlerde, AP teşkilatında anket formlarının teksir edildiği, çeşitli listelerin hazırlandığı bilinmekteydi. Ancak, kamuoyu açısından ortada hiç bir sebep yokken girişilecek geniş çaplı bir kıyımın, büyük tepki yaratacağını düşünen yetkililer bir fırsatın pususuna yatmış bekliyorlardı.

O sırada direniş patladı. Sahte TKP ve onun kuyruğundakiler, tam da karşı güçlerin istediği bir zamanda, hem de "kıyıma karşı mücadele" sloganıyla düelloya girerek kıyımcıların yardımına koşmuş oldular. Tariş direnişi ertesinde kendince uygun fırsatı bulduğunu düşünen hükümet 1000 işçinin birden çıkışını verirken, kamuoyundan çıt çıkmıyor, birkaç hafta önce kıyım ihtimaline karşı şiddetle tepki gösteren Tariş işçileri ise 1000 arkadaşlarını kapının gerisinde bırakarak sessizce işbaşı yapıyordu.

Kültür kaçakçıları

Öyküye devam: **Nimet Arzık**

Kibar kaçakçılar 3

DAHA sonra, İris Cornelia Love gene İadeyi-İtibar" etti. Gene Knidos yıkıntılarında keçi keçi zıplayıp durdu, babasının bahçesindeymişçesine.

Büyük kuruluşlar olacaktı kuşkusuz, arkasında ve syran budalası gibi batı hayranı işbirlikçiler.

Beni destekleyecek değildiler ya, elbette İris'i destekleyeceklerdi.

Bodrumda İris'in odasında araştırma (özel araştırma) yapan bir arkadaş bana, İris'in bavullarından çıkarmış olduğu Amerikan torbalar gösterdi, sımsıkı kapalı ve dopdolu.

İçinden,, paralar çıktı, eski paralar değil, kırk paralıklar, zamanın yirmibeş kuruşları, liraları falan.

Sökemedik gitti!...

Koleksiyon merakı olabilir.

Amerika'da dostlarına armağan olabilir.

Bir de... gümrükten, kolaylık elde etmek için olur. Bu torbaları açtırır. Asıl, değeri olan eski parayla dolu, ay... ağırlıkta torbalar, şişkin şişkin, sınırı geçer.

Ne fesadım değil mi?...

Arkeolog bile olmayan İris Love, Knidos'a ayak basalı, açıkta zarif tekneler salınmaya başlamıştı, nazlı nazlı... Panama bandıralı, İngiliz ve yunan flamalı tekneler, şık kahkahalar yükseliyordu, güvertelerinden ve pul kadar bikinili, yanık tenli Madonnalar salınıyordu salım salım.

Kriskraflar, mavi suları köpürterek çırt atıyorlardı. Balık adamlar, ayaklarında, canhıraş paletler, sırtlarında günahlarını taşır gibi taşıdıkları oksijen tüpleri, mavilikleri dalıyor ve Knidos kıyısına çıkıyorlardı, bazen buralar, geceyi izinsiz geçirerek. Knidos koruyucuları, ne mi yapıyorlardı. Üç er ve bir uzatmalı çavuş...

Bazen horul horul uyudukları oluyordu, ağır ve şatafatlı bir yemekten sonra... İris çevreyi iyi biliyordu. İnsan kumaşını da iyi biliyordu. Türkçeyi de sökebiliyordu.

Knidos'ta fakir insanlar, kömürcüsiydü, fenercisiydi, yavaş yavaş palazlanmaya başlıyorlardı.

Pişmiş topraktan çömlekler, heykelcikler, taşınıyordu yatlara.

–Efendim onlar kopyalardı.

–Olabilir ama, batı müzeleri nasıl oluyor da, taze-eski eserlerle hep dolup taşıyor ne hikmetse.

Nekropol boşalıyordu, bence.

İris, define kazıcısı gibi, tiyatroyu bırakıyor, tapınağa atlıyordu. Tapınaktan, başka bir bölüme zıplıyordu... Define mi arıyordu ne.

–Venüs'ü arıyordu işte. Kaidesi hâlâ yerinde duran Venüs'ü. Belki mermer Afrodit denizin dibindeydi, belki bir müze deposunda,, belki toprağın derinliklerinde!...

Bu gün İris hâlâ Türkiye'de mi bilmem!...

Ama bütün yasalara ve yasaklara karşın, büyük kaçakçılık iyi işliyordu, iyi işliyor.

Zaten kaçakçıların piri üstadı İris değilmiş, bir sürü pir ve üstat var ya!...

Bir tanesinin David French adında biri olduğunu söylediler... Sözlerine inandığım kişiler. Yanılamazlar mı?... Bilemem!... İngilizmiş. Yıllarca, Türkiye'de yaşamış. Makamlara yazılar yazılmış.

–Belki yazılar makamlara ulaşmamıştır, iç edilmiştir.

–Olabilir, çünkü makamlardan yanıt gelmemiştir!...

Uluslararası büyük kuruluşlar koruyordur böyle kişileri, artık inanıyorum.

Ankara'da, bir zamanlar, bazı söylentiler yoğunlaşmıştı, bir gavur kültür merkezinin deposunda, heykeller sarılı, numaralı, kendilerini götürecek kurye çantalarını bekliyor diye...

Belki bu gün de orası bir yığınak... Genç fotoğrafçı arkadaşlara sesleniyorum: Mike Andros türünden bir röportaja gönülleri var mı benimle. Bu bir görev... Neden kaçakçıların dokunulmazlıklarına dokunmayacakmışız?... Zaten bizim görevimiz fotoğraf çekmekten ibaret olacak,,

Elalemin hırsızladığını, hırsızlayamayız ya!...

Belki de depo boşta... Şaşırtmaca söylentileri yayıldı, amaçlı olarak!...

Tam yazarken, televizyonda söylenen kulağıma çarptı... Bodrumda, Travis adlı bir arkeologun evinde, yediyüzden fazla, paketlenmiş numaralanmış eski eser bulunmuşmuş...

Eh, seriye başlıyalı bu ikinci soygun bir ayda... Neyse bu yakalandı...

Tanıdım tanıdım Travis'i...nice sempatikti....

— Ona ne yapacaklar dersiniz?...

— Belki para cezası keserler... Belki

(Devamı sa. 7 sü. 8'de)

19 işçinin işine son verilirken, 40'a yakın MHP' li işe alındı

İzmir YSE, MHP'nin üssü haline getirilmek isteniyor

YSE-İş Sendikasına üye işçilere MİSK'e bağlı Köy YSE-İş'e geçmeleri için baskı yapılıyor

İZMİR (ÖZEL)

İzmir YSE'de yeni atanan Müdür Ayhan Baysal ve yardımcılarının uygulamaları sonucu, burası MHP'nin üssü durumuna getirilmek isteniyor. Ocak ayında 6 işçi çıkartılırken, 12 Şubatta da 14 işçinin işlerine son verildi. Bakanlık oluruyla kurulan İzmir YSE Müdürü Ayhan Baysal, Vali Muavini Kamil Ceylan ve YSE Personel Şefi Talat Koştu'dan oluşan komisyon tarafından, bu 14 işçinin iş akitlerinin feshine ve haklarının kanunî soruşturma açılmasına karar verildi. İşçilerin işten atılmalarına neden olarak 1979'un sonunda ekim ayında, mevsimlik işçilerin kadroya alınmasında yapılan sınavların usulsüz olduğu öne sürülüyor. 19 işçinin atılmasından sonra MHP eğilimli kişilerin evinde yapılan sınavla işe alındığı öğrenildi.

Bu arada YSE Müdürü Ayhan Baysal işten çıkarmalara başvururken İzmir Valisinin onayıyla, İl Özel İdaresine 35 ek kadro verilmesi için müracaatta bulundu. Ancak İl Daimi Encümeninin "YSE'den işçi çıkartılmaktadır, o zaman kadroya ihtiyaç yoktur" diyerek kadro talebini reddettiği bildirildi.

YSE-İş Sendikası İzmir İl Müdürlüğü Şube Başkanı Mustafa Akınsoy atılan 19 işçinin, atılmalarının haksız olduğunu, öne sürülen gerekçenin geçersizliğini belirterek şunları söyledi: "Siyasal iktidarın değişmesiyle, İzmir YSE müdürlükleri hemen değiştirildi. Yeni yönetimin ilk icraatı, işyerinde yetkili YSE-İş Sendikasına üye 300 işçinin, bulundukları sendikadan istifa ettirerek, MİSK'e bağlı Köy YSE-İş'e kaydettirmek için gayret sarfetmek oldu. Bu maksatla işçiler üzerinde, her türlü baskı usulleri denenmektedir. İşçilerin bu baskılara boyun eğmemesi üzerine, işçi kıyımı başlatıldı."

Akınsoy ayrıca, Ecevit döneminde suçlu görülmesi üzerine iş akti feshedilen eski Erzincan MHP İl Sekreteri Talat Koştu'nun, işçi sicilleriyle ilgili ünite olan YSE Personel Şefliğine atandığını belirterek Şantiye Şefliğine de daha önce şoför olan MHP'li bir kişinin verildiğini söyledi. Şantiye Şefliği müdürlüğündeki yürütmeyi gerektiğine değinen Akınsoy, İzmir YSE'de bu tip uygulamaların hızla sürdürüldüğünü anlattı.

YSE'den atılan işçilerle yaptığımız görüşmede, işçiler sürekli tahrik edildiklerini, ancak bu tahriklere uymadıklarını, Köy YSE-İş'e geçmekte direnince işlerine son verildiğini belirttiler. Diğer arkadaşlarının da Köy YSE-İş'e geçmeleri için baskı altında olduğunu, "Bizlerin yerine alınan militanlar, YSE'de kargaşalık yaratmak için ellerinden geleni yapmaktadırlar" dediler.

YSE-İş İzmir İl Müdürlüğü Şube Başkanı Akınsoy, 1979 1 Ekiminden itibaren geçerli sözleşmenin, YSE yetkilileri tarafından yasal olarak görülmediğini belirterek, "İşçilerin hepsi atılsa da sendikamız maaşlarını ödeyecektir" dedi. YSE-İş'te bugüne kadar hiç bir olay olmadığını söyleyen Akınsoy, bundan sonra olabilecek olaylardan sorumlu tutulamayacaklarını belirtti.

Yapılan yolsuzlukla ilgili, valiye başvur… duğunu söyleyen Ak… soy, cevap alamadıkla… nı, ancak atılan ve iş… rinde hâlâ çalışan … çilerin haklarının … runması için YSE-İş d… rak mücadeleyi sürdü… ceklerini ifade etti.

Türk Yunan Dışişleri Bakanlıkla… Genel Sekreterleri görüşmeleri dün sona erdi

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye-Yunanistan Dışişleri Bakanlıkları Genel Sekreterleri Özdemir Yiğit ve Byron Theodoropulos arasında iki gündür süren görüşmeler dün sona erdi. Dün sabah ve öğleden sonra sürdürülen teknik düzeydeki görüşmelerden sonra ortak bir açıklama yapılması bekleniyor.

Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Byron Theodoropul… dün akşam Başbakan … leyman Demirel ve Dış… leri Bakanı Hayret… Erkmen tarafından da ka… bul edildi.

Görüşmelerde iki ül… arasındaki üim sorunla… Kıta Sahanlığı, FIR h… tı, Kıbrıs anlaşmazlığı… ele alındığı bildirildi.

Byron Theodoropul… bugün öğlen saatlerin… ülkemizden ayrılıyor.

Komandolara haraç vermeyen AP'li bir esnafın işyeri kurşunlandı

ANKARA (ÖZEL)

MHP'li komandoların 'kurtarılmış bölge' ilan ettiği Karşıyaka Yeşilevler bölgesinde haraç vermeyen AP'li bir esnafın işyeri kurşun yağmuruna tutuldu. 5-6 kişilik bir komando grubu tarafından taranan işyerinde tesadüfen yaralanan olmadı. Ancak işyerinde 20 bin liralık bir hasar meydana geldi. "Tümer Süpermarket"in sahibinin komando… haraç vermediği ve … nedenle işyerinin kurşu… landığı bildirildi.

Semt sakinlerind… alınan bilgiye göre, … mandoların esnafı ha… ca bağladıkları ve hara… vermeyen esnafın iş… lerini tahrip ettikleri ö… renildi. Yeşilevler'de … süre önce de Arçelik b… yisi haraç vermediği i… camları komando… tarafından tahrip edilm…

Devlet tütün üreticisine değil tüccara yardım ediyor

Tütün üreticileri, devletin ağır bir alım politikası izlemesi yüzünden tüccarın insafına kalıyor Bu arada, yukarıda görüldüğü gibi piyasa açılmadan tüccarın dükkanı önünde üretici kalabalığına rastlamak mümkün.

TÜTÜN ÜRETİCİSİ NERELERDEN, NASIL KREDİ ALIR

1–Çevirme kredisi: Tarım Kredi Kooperatiflerine üye olan üreticiler bu krediyi kooperatiften alırlar. Ortak olmayanlara da Ziraat Bankası verir. Aynı zamanda hem bankadan hem de kooperatiften kredi alınamaz.

Çevirme kredisi dekar başına 500-575 lira civarında verilir. Çevirme kredileri 20 bin liraya sınırlandırılmıştır. Üretici 50 dekar da ekse yirmi bin liradan fazla alamaz.

Çevirme kredileri yüzde 14'ü normal kredi faizi, yüzde 05'i ekspertiz ücreti olmak üzere toplam yüzde 14,5 faizlidir. Faizler kredinin yerine verildiği tarihten ödemenin yapıldığı güne kadar işletilir. Vade olarak 28 Şubat yazılır ancak piyasanın, tesellümlerin gecikmesi halinde faizler ödeme gününe kadar işletilir.

Çevirme kredisi tütün ipoteği karşılığı verilir. Ancak kredi verildiği tarihte, ipotek edilecek tütünün henüz yetişmemiş olduğu için üretici "müteselsil kefalette" yani 15-20 üretici birbirine kefil olarak kredi alabilirler.

2– Sürüm satış kredileri: Bu kredi tütün kırımından sonra, balyalar mevsiminde verilir. Ancak çoğu zaman bu mükerrer kredi olmaz. Bu nedenle kilo başına 13 lira olarak verilmesi gereken sürüm satış kredisi miktarından daha önce aldığı çevirme kredisi miktarı çıkarılır, aradaki fark üreticiye verilir. Sürüm satış kredisinde en üst sınır 20 bin liradır. Faiz oranı yüzde 14'tür. Ancak bu kredinin yerine verildiği tütünler ipoteklendiği ve sigortalandığı için sigorta masrafları da üreticinin sırtına bindirilir. Bu nedenle sürüm satış kredilerinin faizi çevirme kredisi faizinden daha fazla olur. Sürüm satış kredisi bazı şubelerde verilmez.

3– Tütün üreticileri Ziraat Bankasının diğer kredilerinden de yararlanabilirler. Ancak traktör, su motoru, hayvan gibi malları alabilmek için tapulu arazi ve mal ipoteği yaptırmak zorundadırlar. Ayrıca bu tür krediler fatura karşılığı verilir. Bu nedenle geniş üretici kitle bu kredilerden yararlanamaz. Faiz oranları değişmekle birlikte yüzde 16,5 civarındadır.

4– Tütüncüler için özel bankalardan da yüzde 24,5 gibi yüksek faizli ticari krediler de vardır. Üreticiler arasında "ocak söndüren" olarak adlandırılan bu krediler faiz oranları çok yüksek olduğu için üreticiler tarafından kullanılmaz.

Tütüncülük çok yoğun el emeğinin yanı sıra, bol miktarda sermaye de isteyen bir tarım çeşididir. Tireli bir üreticinin dediği gibi, "Tütünün masrafları daha tarlaya ekilmeden başlar, kantara kadar devam eder." Tarla kirası sürmesi, dikimi, çapası, kırması, suyu, gübresi, baskısı her şey para ister ve çulundan sicimine, kargısından naylonuna kadar birçok şey almak zorundadır tütüncü.

Yıl boyunca devam eden bütün bu masraflar için, 14 aylık tütün üretimi için devlet üreticiye, dekar başına 575 lira kredi verir. Bu kredinin yüzde 14,5'luk faizini de çıkınca, geriya 500 lira kalır. Devlet bu 500 lira ile üreticinin 100 kiloya yakın tütün yetiştirmesini ve çoluk çocuğunun bir yıllık geçimini de gene bu 500 lira ile karşılamasını ister.

Tütün üreticisine karşı bu kadar ince eleyip sık dokuyan, bu kadar hasis davranan devlet tütününün aracılığını yapan tüccara karşı da aynı şekilde mi davranmaktadır. Hayır, devlet yıllardır tütünü üreten üreticiyi değil, aracılığını yapan tüccarı desteklemiştir.

DEVLET TÜTÜNCÜYE BİR TÜCCARA 14 VERİYOR

1978 yılında sayıları kırkı bulmayan tütün tüccarlarına 3,5 milyar lira kredi dağıtıldı. 78 piyasasından tüccarların 50 milyon kilo kadar tütün aldıkları hatırlanırsa, devletin tüccara bir kilo tütün için 70 lira kredi verdiği ortaya çıkıyor.

Sermayesinin yüzde 95'i devlet kredisi olan tüccar kilo başına 70 lira kredi alırken, 100 kilo tütün kalkan bir dekar için verilen 500 lira ile tütüncü kilo başına sadece 5 lira kredi almaktadır. Yani devlet tütüncüye bir verirken tüccara 14 vermektedir. 500 bin üretici devletten kilo başına bir liralık yardım görürken, aynı devlet 40 tane tüccara kiloda 14 lira yardım etmektedir.

Bu durumun kaçınılmaz sonucu olarak bir avuç tüccar devlet parasıyla milyonlar kazanırlarken, milyonlarca tütüncü sefalete terkediliyor.

Tüccar milyonlarına milyon katarken, üretici uçan kuşa borçlanıyor.

Piyasaya az bir zaman kala, ilçe merkezine inen tütüncü, çarşının ortasından geçemez durumdadır. Bütün esnafa borçlu durumda olan tütüncü çarşıdan başı dik göğsünü gere gere geçemez. Bir yıl boyunca tütüncü bakkaldan manifaturacıya pazarcıdan toptancıya, berberden köydeki kahveciye kadar herkese borç yapmak zorunda kalır.

TESELLÜMLER GECİKTİRİLEREK ÜRETİCİ CEZALANDIRILIYOR

Genellikle şubat ayında ürününü satan üretici artık Tekel'den ya da tüccardan alacaklı durumdadır. Ancak üreticinin parası uzun bir süre ödenmez, tüccar ya da devlet tarafından üç dört ay faizsiz olarak işletilir. Herkes malını satar satmaz parasını alırken, tütüncü ürününü sattığı halde parasını almak için aylarca bekler.

Bu arada, üreticinin bankadan aldığı kredinin faizi işlemektedir. Yani üretici alacaklı durumda olduğu halde, parası verilse borcunu hemen ödeyebileceği halde, hem parası ödenmez hem de banka borçlarının faizleri işletilir. Tesellümleri tüccar ya da devlet geciktirir ama cezasını üreticiler öder

Gümrük ve Tekel eski bakanı Tuncay Mataracı «Tüccar benim tabancamla bana ateş ediyor»

"Aslında bana kalsa tüccarı piyasaya hiç sokmam. Bütün parasını ben vereceğim, tüccar piyasadan tütün alacak, üstünden para kazanacak 3,5 milyar verdik bu yıl. Bu paranın ayrıca kur garantisi var, vergi iadesi var. O ihraç edeceğine ben kendim ihraç eder, kendim kazanırım.

İşin acı yanı, bizim tüccarımız, Amerika'daki büyük tüccarın mümessili durumundadır. Yani bir yerde krediyi Amerikalıya vermiş oluyoruz, bizim paramızla bizim tütünümüzü alıyor.

Tüccar benim tabancamla bana ateş ediyor. İşi garanti, nereden atsa yazı, turası hiç yok. Olmaz, sakattır bu sistem.

Otuz yıllık tütün mazimiz boyunca yalnız tüccar korunmuştur. Genellikle üretici tüccara peşkeş çekilmiştir.

Tabii afetlerde tütün üreticisine devlet eli uzanmıyor

Tütünlerin yeni ekildiği mayıs, haziran aylarında bu seneye kadar görmediğimiz bir afet oldu. İki kez bastıran dolu ve sel tarlalarda geniş hendekler açtı. Tütünlerin yaprakları olduğu gibi aşağı indi. Pamuklar, ekinler büyük zarar gördü.

Ziraat Bankasından dönüm başına 500 lira civarında kredi almıştık. Ziraat Bankasının ve Ziraat Teknisyenliğinin ilgilileri gelerek tespit yaptı. Ürünlerimizde yüzde 80 zarar tespit ettiler. Buna rağmen borçlarımız ertelenmedi.

Dönüm başına en fazla alanımız 30 kilo tütün aldı. Geçen yıl köyde 1800 balya tütün vardı. Bu sene bu sayı 500 ü bulmaz. Birçoğumuzun ürünü banka borçlarını karşılamaya yetmeyecek. Durum böyle olunca hem ürünü banka borcunu karşılayamayanlara hem de müşterek borçlulara kredi verilmeyecek. Elimize para geçmeyeceği ve kredi alamayacağımız için de bizim köy artık tütün ekiminden zorunlu olarak vazgeçecek.

Durmuş Babayiğit "İki kilo et parasıyla bir dekar tütün işlenir mi?"

"Bu devirde 500 lira nedir ki? İki kilo et alamazsın. 500 lirayla bir dekar tütün işlenir mi? Tarlanın dekarına sadece icar parası olarak 3 bin-3 bin 500 lira para isteniyor. 500 liraya yarım kilo filitreli sigara vermiyorlar."

"Devlet artık tüccarı desteklemekten vazgeçmelidir, üreticiyi desteklemelidir. Yetsin artık. Tüccara verilen milyonlar tütüncüye verilsin."

"Ziraat Bankası sahiden üreticinin bankasıysa, sadece üreticiye kredi versin, köylüden başkasına kredi vermesin."

İbrahim Tomruk "İnsana zorla yalan söyletiyorlar"

"Kredilerin azlığı yüzünden insanı yalan söylemeye mecbur ediyorlar. Zorla yalan söyletiyorlar insana."

"Dekara 500 lira para verilecek. Gidersin bankaya. Kaç dekar ekeceksin o sene, mesela 5 dekar. Sen bankaya 20 dekar ekeceğim dersin, yalan söylersin. Mecbursun yalan söylemeye. Zaten bankacılar da bilirler bütün tütüncülerin yanlış bildirim yaptığını, bankada pazarlık olur, 5 dekardı, 10 dekardı diye pazarlık edilir."

"Pazarlık olurken, bankada adamın varsa, bankacıyla arası iyi olanlar, alırlar istediklerini. Ama adamın yoksa, doğruyu söylediysen bile para alamadığın olur."

Tekel' den önce Tüccar yine piyasaya girdi

İZMİR (ÖZEL)

EGE Ekici Tütün Piyasasının açılış tarihi henüz resmen açıklanmadığı halde çeşitli merkezlerde tüccarın piyasayı açarak kaliteli tütünlerin önemli bir kısmını topladı. Tekel'in piyasayı 25 Şubat Pazartesi günü açacağı söy… nirken, tüccarlar hız… tespit çalışmalarını sürd… rüyor ve karaborsa al… yapıyor.

Tüccar piyasada Tek… tarafından ilan edilec… başfiyatın 3-5 lira üstü… de fiyat teklif ediyor.

İSTANBUL'DA 33 KOMANDO YAKALANDI

İSTANBUL (THA)

1.Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, güvenlik kuvvetlerince İstanbul'un çeşitli semtlerinde ve değişik tarihlerde eylemlere karıştıkları anlaşılan sağ terörist kesime mensup 33 kişinin yakalandığını açıkladı.

Sanıkların katıldıkları anlaşılan eylemler şunlar:

Maslak'ta Ramazan Gündüz'ün, Zeytinburnu'nda Müslim Kuş'un öldürülmesi, 3 kişinin yaralanması, Kartal Cevizli'de karşıt görüşlü grupla silahlı çatışma, Üsküdar'da korsan gösteri yapma sırasında güvenlik kuvvetlerini tehdit ve darp, bunların yanı sıra değişik tarih ve yerlerde silah tehdidiyle oto gaspı ve soyguna teşebbüs.

Sıkıyönetim açıklamasında, sanıkların üst ve evlerinde yapılan aramalarda 7 adet tabanca, 78 adet tabanca mermisi ve 1 adet yüksek güçte tahrip kalıbı bulunduğu da yer aldı.

İstanbul Defterdarlığında odacıla… yasal haklarını soruşturduklarınd… sürgünle tehdit ediliyor

İSTANBUL(ÖZEL)

İstanbul Defterdarlığında çalışan bazı odacılar, terfilerinin zamanında yapılmadığını, beş aydır Bakanlığın göndermesine rağmen mesailerini alamadıklarını belirttiler. Resmi Gazetede yayınlanan giyim yönetmeliğine göre her yıl düzenli giyim parası verilmesi gerekirken bir yıl verilip, bir yıl verilmediğini belirten odacılar, ayrıca herkese aynı miktar verilmeyip, aynı işi görmelerine ve aynı yıl çalışmalarına rağmen kimine 6050 lira kimine 10 bin 550 lira verildiğini söylediler. 10 bin 550 lira alanlara takım elbise ve ayakkabı parası dışında palto ve iş elbisesi parası verildiğini belirttikleri açıklamalarında,bu konulara ilişkin soru sorduk… rında Sarıyer'e sürülme… le tehdit edildiklerini ile… tiler. Zaten aldıkları p… ranın yetersiz olduğu… dan sürekli borçla geçi… diklerini anlatan odacıla… yasal hakları olan mesa… terfi gibi işlemlerdeki a… rımcı tavır üzerinde dur… rak, bunlar yetmiyormu… gibi, bir de maaş alırke… her ay 30-40 lira k… sinti yapıldığını belirt… ler. Bu işlerden haberd… olanlar bunların olmasın… sessiz kalırken, bu aksa… lıkların nedeni soruld… ğunda odacıları sürmek… tehdit eden sorumlula… Defterdar Nail Çelenoğ… Levazım ve Daire Müd… rü Sıtkı Türün, aynı m… dürlükte Şef Nail Bara… ve Defterdar Muavini İ… mail Bey olduğunu sö… lediler.

Brecht Haftası sürüyor

Ankara Alman Kültür Merkezinde bugün Brecht'in şiir dünyası üzerine iki konuşma var

Ankara Alman Kültür Merkezinde düzenlenen "Bertolt Brecht Haftası" bugün de sanatçının şair kişiliği üstüne yapılacak iki konuşmayla sürecek. Alman Kültür Merkezinde saat 18.00'de başlayacak programa konuşmacı olarak Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinden Prof. Dr. Özdemir Nutku ve Alman Prof. Dr. Alexander Von Bormann katılacaklar.

"Şair Bertolt Brecht" adını taşıyan bugünkü programda Prof. Dr. Özdemir Nutku "Şair Bertolt Brecht'in Oluşumu ve Anlamı" konulu bir konuşma yapacak. Prof. Dr. Alexander Von Bormann'ın konuşması ise "Brecht ve Edebiyat Türleri, Brecht'in Kültür Devrimi Düşüncesi" adını taşıyor.

PERŞEMBE GÜNÜNÜN PROGRAMI

Brecht Haftası yarın da "Zamanımızda Brecht" başlıklı konuşmalarla devam edecek. İlk konuşma "Theater Heute" adlı derginin yayıncılarından Prof. Dr. Henning Rischbieter tarafından "Günümüz Tiyatrosunda Brecht'in Anlamı" başlığıyla yapılacak. İkinci konuşmacı Klaus Völker ise "Son yıl bu konuşmacı Almanya'da Brecht-Chronik" ve "Bertolt Brecht-Eine Biographie" adlı eserleriyle tanınıyor.

BELGESEL FİLM GÖSTERİLERİ

Aynı gün Ankara Alman Kültür Merkezinde iki de belgesel nitelikte film gösterişi yapılacak. Filmler, tiyatroda Brecht eserleri üzerine çalışmaları yansıtıyor. 1970 yılında çekilen "Anatomie einer Aufführung" adlı belgeselde bir tiyatro gösterisinin galasına kadar geçirdiği aşamalar anlatılıyor. Filmde, Brecht düzenlemesini yaptığı Marlowe'nin "Leben Eduards II. von England" adlı trajedisinin sahne uyarlaması sırasındaki provaları görüntüleniyor.

"Mutter Stein" (1971) adını taşıyan ikinci belgesel Maksim Gorki'nin Bertolt Brecht tarafından oyunlaştırılan "Ana" adlı eserinin sahne çalışmalarından görüntüler yansıtıyor. Bu arada filmlerin gösterilmesinden önce Klaus Völker ve Yücel Erten birer giriş konuşması yapacaklar.

Brecht Haftası 22-25 Şubat günleri sürdürülecek toplantı, film ve müzik etkinlikleriyle tamamlanmış olacak.

Brecht, sürgünde karısı Helena Weigel ile

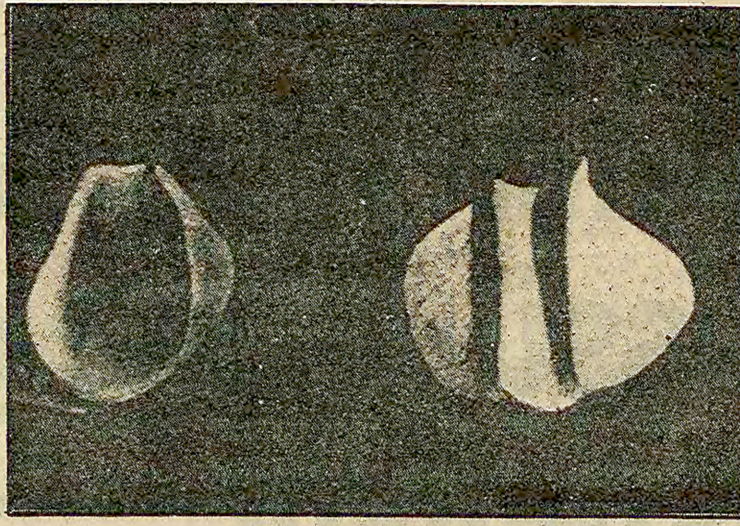
Nuri İyem'in "Çaresiz" adlı yapıtı (1979)

Nuri İyem, Ankara ve İstanbul' da iki sergi birden açıyor

Nuri İyem'in iki ayrı resim sergisi, şubat ayı içinde Ankara ve İstanbul'da izlenebilecek. İyem'in Ankara Evrensel Sanat Galerisinde bugün açılacak olan sergisi 7 Marta dek sürecek. Sanatçının ikinci kişisel resim sergisi İstanbul Ümit Yaşar Galerisinde 26 Şubat ile 8 Mart tarihleri arasında gezilebilecek.

1915'de İstanbul'da doğan Nuri İyem, 1937'de İstanbul Güzel Sanatlar Akademisini birincilikle bitirdi. 1939'da sonradan "Yeniler Gurubunu" oluşturacak olan ressamlarla birlikte Güzel Sanatlar Akademisindeki bir karma sergiye katıldı. 1941'de Avni Arbaş, Abidin Dino, Mümtaz Yener, Selim Turan, Fethi Karakaş, Faruk Morel ve Yusuf Karaçay ile birlikte Yeniler Grubunun İstanbul'daki ilk sergisinde yer aldı. 1942-43'de Yeniler Grubunun ikinci ve üçüncü resim sergilerine katılan sanatçı 1944'de öğrenci olaylarına karıştığı gerekçesiyle tutuklandı. Bir buçuk yıl süren tutukluluk ve yargılama döneminde ressam, birçok kez işkence gördü. 1945'de yeniden tutuklanan İyem aynı yıl sürekli izlenmesi koşuluyla serbest bırakıldı.

Nuri İyem, 1946 yılları arasında soyut resme yönelen İyem, 59'larda yine figüratif resme döndü. "D grubunu" oluşturan ressamları, ulusallığı yitirerek, batı tutkusunu en aşırı uçlara vardırdıkları için eleştiren İyem, resimlerine köylü kadınları, emekçileri ve yoksulları konu alıyor.

Seramikçi Ünal Cimit'in iki yapıtı

Seramikçi
ÜNAL CİMİT:
«Geleneksel Anadolu formlarından kopmamaya özen gösteriyorum»

Esat Tekand

(Seramik sanatçısı Ünal Cimit'in Beyoğlu Parmakkapı İş Sanat Galerisinde açtığı sergi sürüyor. Cimit'in sergisi 1 Mart tarihine kadar açık kalacak. Aşağıda Cimit'le yaptığımız bir söyleşiyi sunuyoruz.)

— Bize kendinizi tanıtır mısınız?

— 1934'de Karadeniz Ereğli'sinde doğdum. DGSA Resim Bölümünden ayrıldım. İki yıl Halil Dikmen ve Bedri Rahmi atölyelerinde çalıştım. Sonra Almanya'da Tatbiki Güzel Sanatlar Okuluna devam ettim. Orada Devlet Seramik Okulunu üstün başarı ödülüyle bitirdim. Yurt içinde ve dışında birçok karma sergilere katıldım. 1978'de ilk kişisel sergimi açtım. Halen İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde öğretim görevlisiyim. Bu ikinci kişisel sergim.

— Seramik sanatçılarımız daha çok ticari nitelikte işlere yöneliyorlar. Artistik araştırmaların az olması ve seramik sergilerinin diğer plastik sanat dallarına göre sınırlı kalması sizce neden doğuyor?

— Bu durum, seramik sanatçılarının maddi olanaksızlıklarından doğuyor. Örneğin bugün ufak bir seramik atölyesinin maliyeti 1 milyon liraya kadar çıkabiliyor. Bunun onucu olarak seramikçilerimiz doğal olarak satış yapabilecekleri eserlere yöneliyorlar. Değişik artistik araştırmalara çok fazla giremiyorlar. Türkiye'de seramik için gerekli bütün hammadde var. Fakat yine de hammaddeyi işlenmiş olarak dışardan getirme yolu seçiliyor. Örneğin boraks ve türevleri Emet Dağlarında çıkar, ama yurt dışında işlenir ve Türkiye'ye çok yüksek fiyatlarla satılır. Ayrıca Türkiye'deki bugünkü fiyat artışları, fuel-oil ve elektriğin pahalılanması, sadece küçük seramik atölyelerini değil, büyük seramik fabrikalarını bile güç duruma sokuyor.

— Kap-kacak gibi bilinen tarzdaki çalışmalarınızın yanı sıra serginizde ifadeye yönelik artistik yapıtlarınız da yer alıyor. Bu soyut anlatım tarzına nasıl vardınız?

— Bu çalışmalarım için soyut veya non-figüratif demek yanlış olur. Bu yapıtlarımda iki insan arasındaki sevgi, insanın acıları, içe kapanıklığı, ayrılık hasreti gibi duyguları dile getirmek istedim. İzleyicinin de bu duyguları paylaştığını sanıyorum.

— Kap-kacak türü çalışmalarınızda gerek sırlama, gerekse form kültürü açısından ne gibi bir çizgi içindesiniz?

— Sırları kendim yapıyorum. Birçok genç seramikçi ise seramik tekniklerini kavramadan hazır sırlarla kolay başarı yolunu deniyorlar. Anadolunun dağı taşı hammadde benim için. Form açısından ise geleneksel Anadolu formlarından kopmamaya özen gösteriyorum. Onların doğallığını korumaya çalışıyorum.

Seramik yapmak kolay bir iş değildir. Sergimi gezen bir izleyici beğendiği bir işim için "ne kadar güzel bin çanak bu" şeklinde bir değerlendirme yapmıştı. Ben de ona şu yanıtı verdim: "Sizin için çanak çanaktır. Benim için ise 45 yıl."

Müzikçi Özcan Seyhan'ın folklor derlemeleri yurt dışında da ilgi uyandırıyor

Müzikçi Özcan Seyhan'ın Silifke ve yöresinde yaptığı folklor derlemeleri yurt dışında da ilgi uyandırıyor. Son olarak Alman kemancılarından Michael Grubu, Özcan Seyhan'ın iki yerel çizgisini Avrupa'daki konser programlarına aldı. Bunlar "Kıbrıs Zeybeği", "Tavas Zeybeği" ve "Silfke'nin Yoğurdu" adlı parçalardır. Aynı kemancının ayrıca Seyhan'ın iki kompozisyonunu daha repartuarına aldığı belirtildi.

Özcan Seyhan'ın emekli bir müzik öğretmeni olduğu ve uzun süre Silfke Lisesi Korusu ile Yaylı Çalgılar Orkestrasını yönettiği bildirildi. Özcan Seyhan'ın ayrıca folklor konusunda basıma hazırlanmış yapıtlarının da bulunduğu belirtiliyor.

SALAH BİRSEL

Salah Birsel'in "Boğaziçi Şıngır Mıngır" adlı kitabı çıktı

Ozan ve denemeci Salah Birsel'in Boğaziçi'nin görkemli ve tarihsel yaşantısını konu alan "Boğaziçi Şıngır Mıngır" adlı yapıtı geçtiğimiz günlerde Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları arasında yayınlandı. 564 sayfalık "Boğaziçi Şıngır Mıngır" da Salah Birsel'in deneme türü yazılarının yanı sıra renkli ve siyah-beyaz fotoğraflar da yer alıyor.

Öte yandan bankanın kültür yayınları tarafından yayın programına alınmış kitaplar da yayınlanmaya devam ediyor. Son haftalarda çıkan kitaplar Prof. Dr. Sedat Veyis Örnek'in "Geleneksel Kültürümüzde Çocuk", "Doç. Dr. E. Mine Tan'ın "Kadının Ekonomik Yaşamı ve Eğitimi", Sururi İmamoğlu'nun "Bankacılık Ansiklopedisi" ve Dr. İnci San'ın "Sanatsal Yaratma ve Çocukta Yaratıcılık" oldukları belirtildi.

Bu arada önümüzdeki günlerde iki yeni kitabın daha yayınlanacağı öğrenildi. Bunların Doç. Dr. Gül Günver Turan'ın "Uluslararası Para Sistemi" ve Doç. Dr. Sedit Yüksel'in "Şeyh Galip" adlı kitapları olduğu bildirildi.

Vinylexli voleybolcular Kupa Galiplerinde Avrupa Kupası finallerine katılma hakkı kazanmanın sevinci içinde görülüyorlar. (AYDINLIK)

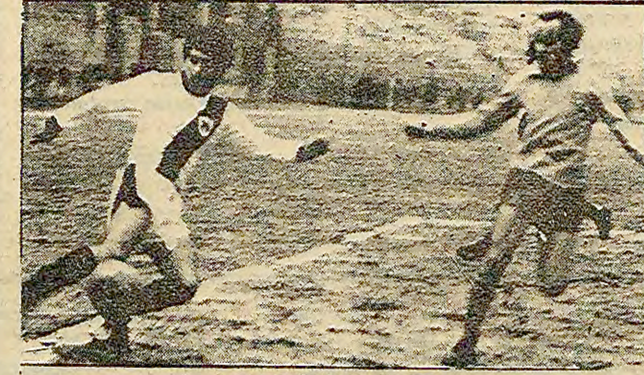
3 takımla Avrupa finali oynayacağız

Voleybolda artık biz de söz sahibiyiz

İSTANBUL(ÖZEL)

Eskiden voleybolda bir Macar veya Yugoslavya takımı ile eşleştiğimizde yenilgiyi baştan kabullenirdik. Ama artık o günler geride kaldı ve şimdi yenilgiyi sineye çekmek sırası rakiplerimize geldi. Nitekim yarı finalde Şampiyon Kulüplerde Yugoslav Modrica ile oynayan Eczacıbaşı erkek takımı ile Kupa Galiplerinde Macar Keczkemeti ile mücadele eden Vinylex, güçlü rakiplerini eleyerek Avrupa'nın ilk dört takımı arasına girdiler. Yine Şampiyon Kulüplerdeki temsilcimiz Eczacıbaşı bayan voleybol takımı da İspanyol rakibi Torrelavega'yı İspanya'da bile 3-0 mağlup ederek dört takımla oynanacak Avrupa finallerine katılmaya hak kazanırken, İstanbul'daki maçı izleyen seyircilere, "Bu İspanyol takımı da Şampiyon Kulüplerde yarı finale kadar nasıl gelmiş?" dedirtti. Şimdi Avrupa Şampiyonluğu için oynayacak takımlarımızdan Eczacıbaşı erkek takımı Ankara' da, bayan takımı ise Çekoslovakya'da yapılacak finallerde mücadele edecekler.

1.Amatör küme finallerinde 3 maçta 10 gol atıldı

ANADOLUHİSARI, İSTANBULSPOR ÖNÜNDE ZORLANDI:3-2

HAKEMLER: Ali Yazıcı xxx- Ali Tanır xxx M.Turgut Ersin xxx
A.HİSARI: Levent xx-Ercan xx, Raci xxx, Ahmet xxx, Numan x-Serdar xx, Faruk xx, Olgun xx-Basri xxx, Ercan xxx, Ümit xx
İSTANBULSPOR: Zorkay x-A.Çetin x, Mete xx, Mustafa xx Ahmet xx, Levent xx, İbrahim xx, Seyhan xxx-Metin xxx, Kemal xxx, Şükrü xx
GOLLER: Raci (dak.34), Seyhan (dak.48), Ercan (dak.53), Kemal (dak.60) Ümit (dak.72)

TOPHANE TAYFUN TEKEL'LE YENİŞEMEDİ:1-1

HAKEMLER: Ozcan Oal xx-Eşref Korkmaz xxx-Osman Önbaş x
T.TAYFUN: Necdet xx-Ali xxx, M.Cem xxx, Cengiz xxx, A.Osman x-Rafet xxx, Candemir xx, İlyas xx-Sabahattin x (Ahmet xx), Sinan x (Ramazan xx), Kenan xx
TEKEL: M.Kemal xxx-Türküm xx (Necdet xxx), B.İsmail xxx, Abdullah xxxx, K. İsmail xx-Tahsin xxx, Oğuz xx, Hüseyin xx-Varol x, Sinan xxx, Şenol xx
GOLLER: Sinan (Tekel dak.70), Rafet (dak.82)

YILDIZ, VEFA'YI RAHAT YENDİ:2-0

HAKEMLER: Haşim Gökalp xxx-Cahit Türkut x-S.Alper Güner xxx
YILDIZ: Erkan xxx-Ömer xx, Feridun xx, Metin xxx, Erhan xxx-Burhan xxxx, Erol x-Hüsamettin xx Nurcan xx, Hakan xxx, Selçuk xx, Muzaffer xx (Necmettin xx)
VEFA: Mehmet xx-Arif xx, Mehmet xx, Garo xx, Ali xxx Cemal xx, Selçuk xx, Yalçın xxx-Metin xx (Salih xx), Paşa xx, Sefa xx
GOLLER: Burhan (dak.22), Erol (dak.35)

Basketboldaki temsilcilerimiz Avrupa kupalarında son maçlarını yapıyor

Eczacıbaşı-Zadar

İSTANBUL

Eczacıbaşı ve Tofaş SAS basketbol takımları Avrupa Kupalarındaki son maçlarını bugün oynayacaklar. Bugüne kadar oynadıkları tüm maçları kaybeden takımlarımız halen klasmanda sonuncu durumda bulunuyorlar.

ECZACIBAŞI—ZADAR

Yugoslavya'da 92-82 Zadar'ın galibiyeti ile sona eren maçın İstanbul'daki rövanşı saat 18.00'de Spor ve Sergi Sarayında başlayacak. Kupa Galipleri turnuvasında Zadar'la karşılaşmayı Bulgar federasyonuna mensup Gologanov ile Romen federasyonundan Pasere yönetecek.

ARRIGONİ—TOFAŞ

Koraç Kupasındaki temsilcimiz final grubundaki son maçını İtalya'da Arrigoni ile oynayacak. Bursa'daki ilk maçı kendi sahasında olmasına rağmen 98-72 kaybeden Tofaşın maçını Çekoslovak federasyonundan Stanislav Zahradnicek ile Macar federasyonundan Szecsi yönetecek.

Günün programı

VOLEYBOL

İstanbul Anadolu Spor Sitesi 17.30 Eczacıbaşı - Taçspor
Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu 17.30 SSK - Muhafızgücü, 19.00 DSİ Spor - Yenişehir İB

HENTBOL

Bağlarbaşı A Salonu: 18.00 Taçspor - Kartal (Bayan), 19.00 İTÜ - Beşiktaş (Bayan)

Türkiye Kupası Çeyrek Final kuraları çekildi

TRABZONSPOR-ALTAY
GALATASARAY-GAZİANTEPSPOR
LÜLEBURGAZSPOR-FENERBAHÇE
ERZİNCANSPOR-A.DEMİRSPOR

ANKARA

Türkiye Kupası çeyrek final maçlarının programı belli oldu.

Futbol Federasyonu Başkanı İbrahim İskeçe'nin de hazır bulunduğu kura çekiminde Trabzonspor Altay, Galatasaray'a Gaziantepspor ile Lüleburgazspor'a Fenerbahçe, Erzincanspor'a A. Demirspor düştü.

Herhangi bir değişiklik yapılmadığı takdirde maçlar 12-26 Mart tarihleri arasında oynanacak.

Türkiye Kupası çeyrek final eşleştirmesinden sonra Galatasaray, Fenerbahçe ve Trabzon temsilcileri şu açıklamayı yaptılar:

Korhan Tugay: (Galatasaray) "Gayemiz kazanmaktır. İşi ilk maçta bitirmek zorundayız"

Ali İhsan Göğüş: (Fenerbahçe): "Takımımız adına iyi kura çektiğimi sanıyorum Lüleburgazspor'u hafife almama dileğindeyim.

Temel Çağlayan: (Trabzonspor):"Altay'ın gücünü inkar edemeyiz. Bana göre şartlar eşit. İlk maçın Trabzon'da olması Altay adına avantajdır.

KULÜP YÖNETEN OY ve PARA AVCILARI
MEHMET KAYA
-11-

●Demokrat Partili Başkan Refik Selimoğlu'nun yerini başka bir Demokrat Partili aldı: Ulvi Yenal

●Rüçhan Adlı başkan olabilirdi ama Galatasaray Lisesinden olmaması buna engel oldu

Rüçhan Adlı 2. Başkan oldu

Rüçhan Adlı

1960 ihtilali Galatasaraya büyük değişiklikler getirmiştir. Bu dönemden birkaç yıl önce kulübe küsen Gündüz Kılıç'ın etrafında toplanan Galatasaraylılar, onun büyük isminden yararlanmak istiyorlardı. Bunlar, bir taraftan Gündüz Kılıç'ı kulübe dönmeye ikna ediyorlar ve bundan yararlanarak, kulüp yönetimini ele geçirme çalışmaları yapıyorlardı... Bir zamanlar, Taksim'de otolara yol gösteren biri, daha sonra yedek parçacılıktan kısa zamanda büyük gelirler sağlamıştı... Kurdukları şirkete, Beşiktaş Kulübü Başkanı, Çanakkale Milletvekili Nuri Toğay vasıtasıyla tahsis alıyorlar ve büyük gelirler sağlıyorlardı. Böylece Rüçhan Adlı, bu şirketin başında olan biri olarak toparlanmıştı. Galatasaraylı idi. Galatasaraydan kopan Gündüz Kılıç'ın gölgesinde kulübe girmek istiyordu. Bunu başardı... Yeni yönetim kuruluna ikinci başkan oldu. Bu dönemde veya bir sonraki dönemde başkan da olabilirdi. Fakat, Galatasaray Lisesinden olmayışı, büyük bir engel teşkil ediyordu.

Galatasaray Kulübünde 1960 ihtilalinin etkileri silinmişti. 1960 yılında koyu bir Demokrat Partili olan Başkan Refik Selimoğlu yerini bir başkasına bırakmıştı... Galatasarayda gene kısa bir dönem içinde Demokrat Parti kalıntıları, iş başına gelmeye başladı. Başkan Demokrat Parti devrinin Genel Müdürlerinden Ulvi Yenal'dı. İkinci Başkan Demokrat Parti devrinde tahsisler alabilen Rüçhan Adlı. Rüçhan Adlı çok kısa bir zamanda Galatasarayın en önde gelen isimlerinden biri oldu. Galatasarayın ikinci başkanı, oldukça paralı ve yakışıklı idi. 1963 yılının ocak ayında Galatasaray İnönü Stadyumunda Milan maçının hazırlıklarını sürdürüyordu. Takımın yanında Rüçhan Adlı vardı. Böyle bir çalışma da, İnönü stadına film çevirmeye gelen genç bir yıldız ile tanıştı. Türkan Şoray. Rüçhan Adlı ile Türkan Şoray'ın 21 Ocak 1963 günü başlayan bu arkadaşlığı şimdi tam 18 yılının içinde bulunuyor...

YARIN:
Galatasaraylılığın politikada etkisi büyüktü

1. Ligde geçen hafta

Rizespor, Beşiktaş'ın şampiyonluk umuduna büyük darbe vurdu

Birinci ligde haftalar ilerledikçe puan cedvelinde kopmalar da başladı. Cumartesi günü Beşiktaş'a haftayı zehir eden Rizespor iki puanı alarak hem şampiyonluk yolunda önemli bir engeli aştı, hem de Türkiye'de açık futbolun tek temsilcisi olduğunu bir kez daha kanıtlayarak haftanın takımı ünvanını hak kazandı.

Yenilmezlik ünvanını geçen hafta Bursa'da bırakan Trabzonspor ise hıncını Orduspor'dan dört gol atarak çıkardı. Bursaspor ise Rizesporla beraber deplasmanda galip gelen ikinci takım. Adana Demirsporu Adana'da 2-0 yenmeyi başaran. Bursaspor ikinci yarının güçlü takımlarından olmaya namzet. İkinci yarıda tırmanışa geçen Fenerbahçe, Diyarbakırspor galibiyetiyle puan cedvelinde dördüncülüğe yükseldi. İlk yarıyı düşme hattında bitiren Kayserispor kurtuluş mücadelesini bu hafta Gaziantepspor galibiyetiyle süslerken rahat bir nefes almış oldu..

Bu haftanın en dikkate değer yanı ise Beşiktaş'ın şampiyonluk umudunun azalması, Trabzonspor'un sakat ve noksanlarını tamamlamış bir şekilde Rizespor'la birlikte lige ağırlıklarını koymuş olmalarıdır..

PUAN CETVELİ

TAKIMLAR	O	G	M	B	A	Y	P
Trabzonspor	17	6	1	10	15	6	22
Rizespor	17	9	6	2	25	21	20
Bursaspor	17	7	5	5	16	13	19
Fenerbahçe	17	8	6	3	19	18	19
Orduspor	17	6	4	6	16	15	18
Zonguldakspor	17	4	2	9	16	13	17
G.Antepspor	17	6	6	5	16	14	17
Beşiktaş	17	5	5	7	16	16	17
Altay	17	5	5	7	15	15	17
Eskişehirspor	17	4	4	9	14	15	17
Göztepe	17	5	5	7	17	19	17
Kayserispor	17	3	4	10	9	12	16
A.Demirspor	17	5	6	6	17	16	15
Adanaspor	17	5	7	5	14	15	15
Galatasaray	17	2	5	10	13	17	14
D.Bakırspor	17	4	9	4	14	21	12

HAFTANIN TAKIMI: Rizespor
HAFTANIN MAÇI: Trabzonspor-Orduspor
HAFTANIN FUTBOLCUSU: Serdar (Trabzonspor)
HAFTANIN HAKEMLERİ: İhsan Türe - Şeref Kurtdemir - Kadri Koçbay (Trabzonspor - Orduspor maçı)
HAFTANIN KARMASI: Şenol (Trabzonspor) - Turgay (Trabzonspor), Fatih (G.Antepspor), Enver (Kayserispor), Tayfur (Eskişehirspor), - Serdar (Trabzonspor), Mehmet (Fenerbahçe), Cüneyt (Trabzonspor) - Öner (Galatasaray), Bahtiyar (Bursaspor), Zafer (Rizespor)..
ATILAN GOL SAYISI: 16

Tarişli...

(Baştarafı 1. sayfada)

İşçi arkadaş!

Bu maceracı grupların kışkırtmasıyla değil direnişe gitmek, çarşıya alış veriş yapmaya bile gidilemez. Bunlar mücadeleyi yıkıma ve felakete götürürler.

Bu grupların iplik işletmesinde ne yaptıklarını gördük. Askerle çatışmak istemeyen işçilere „Sökekler" diye bağırdılar. Bunlar için işçi kendi işlerine yaradığı sürece önemlidir. İşçinin hayatı, çoluğu çocuğu aç kalıp kalmadığı mücadelenin başarı kazanıp kazanmadığı umurlarında bile değildir.

Bu grupları iyi tanı! Bunların yüreğinde işçinin çektiği acı yok. Bunların amacı senin haklı tepkini istismar etmek, seni çatıştırmak ve efendileri Rusya'nın hesabına Türkiye'yi bir kargaşalık ortamına sürüklemektir.

İşçi arkadaş!

Bu batakçıları semtlerinden temizlemelisin. Ancak o zaman hak grevlerin başarıya ulaşır. Ancak o zaman işten atılmalara karşı başarılı bir mücadele verebilirsin.

Maceracı ve Rus yanlısı grupların propagandasına inanma! Bütün işçilerin işten atılacağı söylentileri gerçeğe dayanmıyor.

Yeni işten atmalara fırsat vermemek, işten atılanların yeniden işe alınmasını sağlayacak haklı bir mücadele zemini yaratmak için iş başı yap! Üretimi başlat!

5 bin...

(Baştarafı 1. sayfada)

halkı yoksuz kalacaktı. Eylemimizin haklı olduğu sonunda anlaşıldı. Üstelik, burada inceleme yapan uzmanlardan öğrendiğimize göre, bizim istediğimiz [illegible] rinde yapılacak [illegible] 200 milyon lira ucuza çıkıyor.

"Tüm köylü bayram sevinci yaşıyor. Yolumuz tamamlanınca ulaşım imkanımız kavuşacağız. Ürünlerimizi pazara götürebileceğiz."

Tito'nun böbrekleri daha iyi ama genel durumu kötü

BELGRAD (AP)

Yugoslavya Devlet Başkanı Josip Broz Tito'nun böbreklerinin daha iyi çalıştığı doktorları tarafından açıklandı. Geçen hafta kalp ve böbreklerinde bozukluk görülmesi üzerine doktorlar, Tito'ya yoğun bir tedavi uygulamaya başlamışlardı. Uzmanlar, Tito'nun kanının "dialysis" denilen bir alet tarafından temizleniyor olabileceğini belirtiyorlar.

Bu arada, devlet işlerinin yürütülmesinden sorumlu olan 8 kişilik Prezidyum bir toplantı yaptı. Toplantıda "örgütsel" ve "anayasal" meselelerin görüşüldüğü bildirildi.

RADYO

TRT 1

05.00	Açılış, Program ve Kısa Haberler	17.00	Olayların İçinden
05.05	Ezgi Kervanı	17.30	Akşama Doğru
06.00	Günaydın	18.30	Çocuk Bahçesi
07.00	Haberler	19.00	Haberler
07.30	Sabahtan Sabaha	20.00	Köy Dağarcığı
09.30	Kadın Dünyası	20.25	Oyunlarımız
10.00	Arkası Yarın	20.45	Amatör Sesler
11.05	Okul Radyosu	21.15	Türküler
12.00	Öğle Üzeri	21.25	Seslendirdiklerimiz
13.00	Haberler	22.00	Haberler
14.30	Yurttan Sesler	23.00	Haberler
15.00	Kısa Haberler	24.00	Program ve Kapanış

TRT 2

08.00	Açılış ve Program	16.20	Arkası Yarın
08.02	Gün Başlıyor	16.40	Oda Müziği
09.00	Türküler	17.00	Yurttan Sesler
09.30	Sabah Konseri	18.30	Fincancı Parmak
10.30	Kendine Özgü Ulusuna Gönü	19.00	Haberler
10.50	Türküler	19.45	Bağlama Takımı
11.40	Günler Geçerken	20.45	Türküler
12.40	Biz Bize	21.00	Radyo Tiyatrosu
13.00	Haberler	23.00	Haberler
13.30	Büyük Eserler	23.55	Program ve Kapanış

TRT 3

07.00	Açılış ve Program	17.00	Türkçe Haberler
07.02	Güne Başlarken	17.03	İngilizce Haberler
08.00	Sabah Konseri	17.06	Fransızca Haberler
09.00	Türkçe Haberler	19.00	Bir Konser
10.00	Küçük Konser	20.30	Caz Ustaları
12.00	Türkçe Haberler	21.45	Türkçe Haberler
12.03	İngilizce Haberler	22.03	İngilizce Haberler
12.06	Fransızca Haberler	22.06	Fransızca Haberler
12.09	Sizin İçin Seçtiklerimiz	22.09	Gecenin Getirdikleri
13.00	Konser Saati	23.00	Çarşamba Konseri
15.00	Günün Konseri	24.00	Program ve Kapanış

Tariş...

(Baştarafı 1. sayfada)

dün gazetelere bir duyuru veren Tariş yönetimi, haksız olarak işten atılanların işe alınacağını açıkladı.

Duyuru aynen şöyle:

"İşletme ve fabrikalarımızda çalışan işçilerimizin tamamının veya 6 bin işçinin işten atılacağı yolunda bazı şahıs ve grupların masum işçilerimize asılsız olarak telkinde bulundukları veya bazı kişilerin tehdit altında işbaşı yapmaları önlenmeye çalışıldığı, işyerine gelemeyen işçilerin [illegible] görülmektedir.

Milletini ve memleketini seven işçilerimize aşağıdaki hususları önemle duyururuz.

1- Yapılan tensikat ve duyuru dışında işçilerimizin iş akitleri feshedilmeyecektir.

2- Elde olmayan sebeple hata ile hizmet akitleri feshedilmiş işçilerimizin işe alınmasına devam edilecektir.

3- Kanunsuz grevin sürdürülmesi halinde, kanunsuz grevin teşvikçi ve tertipçileri ile bu kanunsuz grevi sürdürenlerin iş akitleri feshedileceğinden muhterem ve masum işçilerimizce duyurulur."

Tariş Genel Müdürlüğü yetkililerinin yaptıkları açıklamaya göre, önceki gün sabahtan itibaren üretime geçilen Alkol ve Kolonya Fabrikalarında işçilerin öğleden sonra başlattıkları direniş dün de sürmüştür. Pamuklu Dokuma Fabrikasındaki işçilerin de çalışmadıkları bildirildi. Devam eden direniş üzerine bir açıklama yapan Genel Müdür [illegible] "Bu yasa dışı bir direniştir. Katılanların iş akitleri feshedilecektir" dedi.

Dün bir açıklama yapan DİSK Üçüncü Bölge Temsilcisi Satı Akbulut Tariş Üzüm Depoları Müdürlüğünde çalışan işçilerin silah zoruyla imza attırıldığını söyledi.

60 kişilik bir grubun dün öğle yemeği arasında işçiler yokken fabrikaya yerleşerek çalışmaya gelen işçilere, iş akitlerinin feshedildiğini bildiren bildirimleri silah zoruyla imzalattıklarını söyleyen DİSK yöneticisi bu zorla imza attırma işleminin Genel Müdür Hakkı Gürün'ün bilgisi içerisinde gerçekleştirildiğini söyledi. Akbulut'un açıklamasına göre Gıda-İş'e bağlı 122 işçiden 70 kadar işçinin zorla istenilen yeri imzaladılar. Akbulut olayın savcılığa duyurulduğunu da sözlerine ekledi.

CHP'NİN AÇIKLAMASI

CHP İzmir Gençlik Kolu Başkanı Musa Çam dün bir açıklama yaparak Tariş olaylarında yakalananlara işkence yapıldığını öne sürdü.

Bir basın toplantısı yapan Musa Çam, bütçe görüşmelerinde konuşan Cengiz Gökçek'in de kendisini ve başka CHP'li yöneticileri saldırılara hedef gösterdiğini söyledi.

İzmir ve Hatay'da da...

(Baştarafı 1. sayfada)

dün yapılan açıklamaya, "Milli Güvenlik Kurulu toplantısında yurt çapında asayiş durumu, yürütülmekte olan sıkıyönetimin ve alınan güvenlik önlemlerinin genel bir değerlendirmesinin yapıldığı" belirtilerek şöyle denildi:

"Bu değerlendirme sonucuna göre, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bütünlüğüne ve bölünmezliğine, milletin birlik ve beraberliğine, yurdun huzur ve güvenine yönelen anarşi, terör, bölücülük, gasp ve soygun olaylarının önlenmesi konusunda son günlerde etkin sonuçlar alındığı görülmüştür."

"Ancak yurdumuzun muhtelif yerlerinde devam eden kanun dışı olay ve eylemlerin alınan güvenlik tedbirleri ve örgütlere yönelen planlı operasyonlara rağmen sıkıyönetim genişletilmesi amacıyla sıkıyönetim bölgelerinden dışarı yörelere kaydığı tespit edilmiştir. Milli Güvenlik Kurulu yurt içinde meydana gelen bu durumu olağanüstü bir hal olarak değerlendirmekte ve olağanüstü hal yasasının bir an evvel çıkarılmasını gerekli bulmaktadır."

"Milli Güvenlik Kurulu, bir milli mesele olan her türlü kanun dışı eylemlerle mücadelede tüm Anayasal ve mesleki kuruluşların ve bu arada sendikaların Cumhuriyet ve Atatürk ilkeleri doğrultusunda devletin yanında ve yurt birlikteki yasaların içinde yer almalarının ve sorumluluk yüklenmeleri zorunluluğunu bir defa daha teyit etmiştir."

HASSAS BÖLGE

Bu arada pazar günü Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'in de katıldığı ve Süleyman Demirel başkanlığında yapılan sıkıyönetim koordinasyon toplantısında da son iki aylık sıkıyönetim uygulaması konusunda bilgi verilmiş ve sıkıyönetim kapsamının genişletilmesi ele alınmıştı. Bakanlar İzmir ve Hatay'ın da sıkıyönetim kapsamına alınmasını önermişler, ancak komutanlar buna karşı çıkmışlardı. Özellikle İzmir ve Hatay illerinin sıkıyönetim kapsamına alınması son altı aydır çeşitli vesilelerle önerilmiş, ancak komutanlar orduya daha fazla yük yüklenmemesi ve orduların asıl görevini yapamaması gerekçesiyle buna karşı çıkmışlardı. Genişletilmiş eşgüdüm toplantısında bu meselenin de hayli tartışıldığı anlaşılmış, sonunda İzmir, Hatay, Antalya ve Zonguldak "hassas bölge" kapsamına alınmıştı.

CHP'NİN AÇIKLAMASI

CHP, sıkıyönetimin uzatılmasıyla ilgili görüşünü belirlemek için sıkıyönetim teskeresini bekliyor.

CHP ortak grubu dün sabah toplanarak sıkıyönetim konusunda teskereden sonra görüş belirlemeye karar verdi. Bu konuda bir açıklama yapan Grup Başkan Vekili Coşkun Karagözoğlu sıkıyönetim teskeresinin açıklanmasından sonra alınan tavsiye kararlarına göre görüş belirleyeceklerini söyledi.

Matthöfer...

(Baştarafı 1. sayfada)

ledi. Matthöfer ayrıca "Yabancı sermayenin yatırım yapabilmesi için bürokratik engelleri kaldırmanız bizi memnun etti" dedi.

İki günden beri Ankara'da temaslarını sürdüren Matthöfer, dün sabah Maliye Bakanı İsmet Sezgin ile Dışişleri Bakanlığında ortak bir basın toplantısı yaptılar. Federal Almanya Maliye Bakanı yaptığı açıklamada Almanya ve İskandinav ülkelerinin Türkiye'ye karşı yükümlülüklerini yerine getirmek için üzerlerine düşeni yaptıklarını, ancak bazı ülkelerin yardım için koşulları olduğunu belirtti.

Türkiye'nin ekonomik dar boğazdan çıkabilmesi için, Alman hükümetinin uluslararası kuruluşlar nezdinde ağırlığını koyacağını açıklayan Matthöfer, uyuşturucu madde kaçakçılığını önlemek konusunda da Türkiye'deki yetkililerle anlaşmaya varıldığını bildirdi.

Basın toplantısının sonunda gazetecilerin sorularını cevaplayan Matthöfer, Türkiye'de petrol arama çalışmalarının sürdürüleceğini belirtti. Matthöfer Türkiye'ye yapılacak yardımın Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönüşü ile ilgisi olup olmadığı şeklindeki soruya karşılık bütün NATO ülkelerinin Yunanistan'ın NATO'ya dönmesinden yana olduğunu söyledi. Federal Almanya Maliye Bakanı, önlem paketi Türkiye'nin AET'ye girişini kolaylaştıracak mı şeklindeki bir soruya karşılık "Türk ekonomisi dış rekabeti ne kadar çok taşıyacak duruma gelirse AET'ye giriş o oranda kolaylaşır" dedi.

İŞÇİ HAKLARI VE SENDİKALAR KONUSUNDAKİ HASSASİYET

Öte yandan Federal Almanya Maliye Bakanı Hans Matthöfer önceki günkü temaslarında ve özellikle Başbakan Süleyman Demirel ile görüşürken Batının bilhassa Federal Almanya'nın İzmir ve İstanbul olaylarını dikkatle izlediklerini belirtti. Matthöfer ülkesinin işçi hakları ve sendikal haklar konusunda fevkalade hassas olduğunu belirtti. Başbakan Demirel de Matthöfer'e bu illerdeki olaylarla ilgili geniş bilgi vermek zorunda kaldı. Yine Demirel önceki gün Alman gazetecilerin İzmir ve İstanbul'daki olaylarla ilgili sorularına uzun uzadıya cevap verdi.

Bu arada Batılı bazı ülkelerin, özellikle sosyal-demokrat yönetimlerin alınan ekonomik önlemleri memnunlukla karşılamakla birlikte, geniş halk kesimlerinin zor durumda kalmasını önleyici bazı sosyal tedbirlerin de alınmasından yana oldukları belirtiliyor.

AET Dışişleri Bakanları, Rusya'nın Afganistan'dan çekilmesini istedi

ROMA (AP)

AVRUPA Ekonomik Topluluğu (AET) Dışişleri Bakanlarının Roma'daki toplantısı sona erdi. Toplantıdan sonra yayınlanan açıklamada, Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesi karşılığında bu ülkenin tarafsızlığının sağlanması konusunda Sovyetler Birliği'ne güvence verilmesi önerildi.

İngiltere'nin ileri sürdüğü planı toplantıya başkanlık eden İtalyan Dışişleri Bakanı Attilo Ruffini, Roma'da ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'a sunmakla görevlendirildi.

Daha önce de, AET Komisyonu Başkanı Jenkins'in sözcüsü Beetham, "Sovyetlerin, kendileri çıktıktan sonra CIA'nın girmeyeceği konusunda güvence alması gerek" demişti.

Bu arada, Batı Alman Dışişleri Bakanı Genscher, Olimpiyatları boykot konusunda birlik sağlanamadığını ifade etti.

"THY yönetiminin...

(Baştarafı 1. sayfada)

THY'yi bir Tariş yaptırmayacağız. Bu konuda kararlıyız. THY'ni ne pahasına olursa olsun çıkarcılara teslim etmeyeceğiz. THY'yi tekellere ve acentalara teslim etmeyeceğiz."

Toplantıda Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi İsmail Topkar da bir konuşma yaparak, lokavtın çağ dışı bir uygulama olduğunu, en kısa zamanda kaldırılmazsa yürüyüşler ve mitingler düzenleyeceklerini söyledi.

Öztürk, ve Topkar'ın konuşmaları sık sık işçilerin alkışlarıyla kesilerek, "Lokavta Hayır!", "Yaşasın Hava-İş" sloganları atıldı.

Öte yandan lokavt kararı dünden itibaren THY işyerlerinde uygulanmaya başlanarak, THY'nin İstanbul Gümüşsuyu'ndaki ikinci ana binası, Satış Müdürlüğü ve bu müdürlüğe bağlı birimler ile THY'nin Türkiye'deki tüm işyerlerinde çalışanların binalardan çıkartıldığı öğrenildi.

TİKP, THY GREVİNİ DESTEKLEDİ

Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul İl Örgütü adına basına bir açıklama yapan Başkan Halim Spatar, Hava-İş Sendikasının Türk Hava Yollarında başlattığı grevi desteklediklerini bildirdi.

İl Başkanı Halim Spatar açıklamasında "İş ve görev güvenliğini hiçe sayan, çalışanların makul ücret artışı taleplerine karşı çıkan ve THY'yi bir partizanlık yuvası haline getirmeye çalışan tutuma karşı başlatmış olduğunuz grevi yürekten desteklediğimizi belirtmek istiyoruz" dedi.

Açıklama şöyle sürüyor:

"Buhranın yükünün emekçilerin sırtına yıkılmak istendiği şu şartlarda, sendikanızın, işçi sınıfımızın kazanmış olduğu haklarını korumak ve daha da geliştirmek için mücadele ederken aynı zamanda işçi sınıfını maceraya ve kargaşalığa sürüklemek isteyenlerle arasına kesin bir sınır çizmesini ve onlara karşı da uyanık bir tutum almasını örnek alınacak bir davranış olarak görüyoruz.

"Sendikanıza ve işçi arkadaşlara her türlü yardım ve desteğe hazır olduğumuzu bildirir, grevinizin başarıyla sonuçlanmasını dileriz."

CHP...

(Baştarafı 1. sayfada)

haline getirildiğini ortaya koyan raporu yayınlıyoruz.

Tariş İplik Fabrikasının 5 müdürü tarafından yapılan raporda şunlar itiraf ediliyor:

İŞÇİ DÜŞMANLIĞI YAPILDI

"Tariş İplik Fabrikasından faşist işçilerin çıkartılması çok kısa bir zamanda büyük bir başarı ile sağlanabilmişti. 900 faşistin çıkarıldığı fabrikada sağ eğilimli kişilerin egemenliğinden söz etmek bizleri üzmektedir."

ÜRETİM BALTALANDI

"Gün be gün fabrikanın işçi sayısı arttığı halde üretimin düştüğü görülmektedir. Bu düşüş günlük 32 tonu bulmuştur. Aslında fabrikanın üretim seviyesi 52 tondur."

FRAKSİYON ÇATIŞMASI KÖRÜKLENDİ

"Fabrikamızda şefler arasında bariz olarak siyasi bir gruplaşma vardır... Fabrika müdürü sadece bu grubun önerilerini benimsemekte diğer şef ve vardiya amirlerine karşı tavırlarda bulunmaktadır. Bu nedenlerle fabrika içerisinde disiplin sağlanamamakta ve üretim düşük kalmaktadır.

SERSERİLİK TEŞVİK EDİLDİ

"Bir kısım işçiler kendilerinin arkasında yönetim kurulu üyelerinin bulunması nedeniyle başıboş dolaşmakta ve fabrikanın huzurunu bozmaktadır. Bu işçiler kendileri çalışmadıkları gibi diğer işçilere de kötü örnek olarak üretimin düşmesine sebep olmaktadırlar. Bunlar amirlerine 'Sizi ister sürdürür ister cezalandırırız' demektedirler.

PARTİZANLIK YAPILDI

"Yönetim Kurulu üyeleri ileriye dönük politik bir yatırım peşinde oldukları için işçiye hoş görünmek istenen her şeyi yerine getirmek çabası içindedirler. Başta Genel Müdür Yardımcısı Erol Güngör ve yönetim kurulu üyelerinin ileriye dönük politik yatırımları için İplik Fabrikasını bir araç olarak görmekten vazgeçmeleri gerekmektedir."

DİĞER PARTİZANLIKLAR

"Sayın genel müdürümüzün politikası ve mevcut iktidar ilkeleri doğrultusunda hareket ediyoruz..."

CHP hükümeti döneminde Tariş İplik Fabrikasında çalışan İdari Müdür Yardımcısı Kemal Selim, İşletme Müdürü Hüseyin Kabak, Personel Müdürü Selahattin Karakaş, Planlama Müdürü Kamile Ölçer, Pazarlama Müdürü Acar Apak tarafından hazırlanan bu rapor o zamanki Genel Müdür Erdinç Gönenç'e verilmiştir.

Raporun yalnız işçilerin değil şef ve müdürlerin bile sahte solun çeşitli fraksiyonlarına göre saflaştıkları Tariş'te karşıt fraksiyonun adamları olduğu açıklanan fabrika müdür ve genel müdürü yardımcısını ekarte etmek için hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Rapor yalnız partizanlık ve fraksiyon çatışmalarının vardığı boyutları göstermek açısından değil, aynı zamanda bunun yol açtığı yozlaşma ve zararları bizzat suçluların ağzından açıkladığı için ibret vericidir.

Önlem paketi...

(Baştarafı 1. sayfada)

linde komünist parti kurulmasında sakınca" görmediğini açıkladı. "Koç ve Sabancı gelirlerinin yüzde 99,9'unu halkın mutluluğu için harcarlarsa kendi refahlarını güvence altına alırlar" şeklinde konuştu.

BAKAN'IN KONUŞMASI

Önlem paketinin tümü üzerinde yapılan eleştirileri yanıtlamak üzere söz alan Devlet Bakanı Köksal Toptan, paketin Anayasaya aykırı olmadığını ileri sürerek "Bu tasarı Anayasaya aykırı değil, bazı kişileri Anayasa çizgisine getirecek bir tasarıdır. Komünist Partisinin desteği ile kurulan İtalyan hükümetinin meclislere sunduğu tasarıya İtalyan parlamentosu kabul oyu vermiştir" dedi.

Bakanın konuşmasından sonra paketin maddelerinin görüşülmesine geçildi. ve tüm maddeler tüm grupların oylarıyla kabul edildi.

Yasa tasarısı, Cumhurbaşkanının onayı ve Resmi Gazetede yayımlanmasından sonra yürürlüğe girecek.

Kritik 5 yıl

(Baştarafı 1. say[fada])

dir. Öte yandan Moskova, hedef aldığı gü[…] hiç bir zaman şu yaşadığımız yıllardaki [...] zayıf bulamayacaktır. Askeri uzmanlar, üç [...] yıl sonra Sovyetler Birliği'nin elindeki silah[...] önemli bir kısmının miyadının dolacağını v[e] silahların yenilenmesinin Sovyet ekonom[i...] daha ağır yükler getireceğini tespit ediy[or.] Ayrıca Batı ülkeleri, Rusya'ya ileri tekn[...] satışını durdurmuşlardır. Avrupa uyanmış, [Rus]ya'nın SS-20 füzeleri ile bozduğu askeri de[nge...] kurmak için, Pershing ve Cruise füzeleri il[e do]nanmayı kararlaştırmıştır. Bu füzeler 198[...] lından itibaren Avrupa topraklarına yerle[ştiril]meye başlanacaktır. Yalnız Batı değil, Üç[üncü] Dünya ülkeleri de artık Sovyet sosyal-emp[eryalizminin] saldırgan yüzünü görmeye ve ceph[esi]ni bu süper devlete dönmeye başlamışl[ardır.] Çin, modernleşmeye ve milli savunmasını [güç]lendirmeye hız vermiştir. Sovyetler Birliğ[i'nin] "yumuşama" masalları dünyanın her yerin[de i]nandırıcılığını yitirmektedir. Dahası Sov[yetler] Birliği'nin hakimiyet alanlarında kaynaşma [baş]lamıştır, isyan etkenleri birikmektedir. [...] dünyada Sovyet sosyal-emperyalizmine ve [...] savaş çılgınlığına karşı bir barış cephesi [...] makta ve güçlenmektedir.

Askeri taktiğin en temel kurallarından [...] hesaplaşmayı kendi gücünün en yüksek, [...] güçlerin en zayıf olduğu anda başlatmaktı[r...] te dünya, içinde bulunduğumuz yıllarda [Sov]yetler Birliği açısından böyle bir anı yaşa[...]tadır. Zaman, bir kaç yıl sonra Sovyetler [Birli]ği aleyhine işlemeye başlayacaktır, hatta [...]mıştır bile.

İşte bütün bu nedenlerle Moskova'nın a[...] vardır. Sovyetler Birliği, Afganistan'ı işgal[...] rek, kendisine karşı, geniş bir cephe oluştu[...] yı niçin göze almıştır? Birçokları bunu an[la]mamaktadır.

Afganistan'ı işgal, acelesi olan Sovyetle[r Bir]liği için zorunlu bir adımdı. Hesaplaşmayı [...] bir durumda başlatmak için, Sovyetler B[irliği] Hint Okyanusuna ve Ortadoğu'ya mümkü[n ol]duğu kadar yaklaşmak zorundadır.

Sovyetler Birliği beş yıldan beri Angola[, Eti]yopya, Güney Yemen, Afganistan, Laos, [Kam]boçya gibi ülkeleri teker teker yuttu. [...] dünya Moskova'nın eylemlerini denebilir k[i ha]kinlikla seyretti. Ama Sovyetler Birliğ[i'nin] yayılması bugün artık seyredilemeyecek [bir] noktaya gelmiştir. Yukarıda saydığımız ü[lkele]rin ele geçirilmesi, güç dengesi açısından [...] ğın vücutta ilerlemesini temsil ediyordu. [...] Afganistan işgali ile bıçak kemiğe dayanm[ıştır.] Hatta denge bozulmuştur. Pakistan, İran, [Tür]kiye, Yugoslavya'nın ayakta durması, dün[yanın] büyük çoğunluğu açısından bir ölüm-kalım [me]selesidir artık.

Sovyetler Birliği için saldırıyı durdu[rmak] mümkün değildir, saldırmak zorundadır. K[rem]lin yöneticilerinin karar özgürlüğü nihayet [...]rının zamanı ile sınırlıdır.

Durum kritiktir.

İskenderun'da bir jandarma eri öldürüldü

HABER MERKEZİ

Ankara'nın Altındağ semtinin Dışkapı Mahallesinde, duvarlara yazı yazmak isteyen bir grup silahlı kişiyle, askeri tim arasında çatışma çıktı. Kendilerine engel olmak isteyen askerlere ateş açan silahlı kişiler daha sonra olay yerinden kaçmayı başardılar. Çatışmada ölen ya da yaralanan olmadı.

Dikmen semtinde de, kimlikleri tespit edilemeyen kişiler, güvenlik kuvvetlerine ait bir otoya ateş açtılar. Açılan ateş sırasında ölen ya da yaralanan olmadı ancak ekip otosu hasar gördü.

Ankara Seyranbağları Türközü Mahallesinde 4 ayrı patlama oldu. Mobilya mağazasına atılan bomba sonucu dükkan tamamen yandı.

Kayaş Çiğdemtepe Mahallesi 869 numaralı eve pencereden atılan bir bombanın patlaması sonucu, içerde uyumakta olan 70 yaşlarındaki Rahmi Dinç'in gözleri kör oldu ve ayağından yaralandı. Rahmi Dinç Hacettepe Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındı.

Hasköy Güneşevler Mahallesinde dün saat 11.00 sıralarında yolda yürüyen Ali Özaydın'a silahlı ve maskeli kişiler tarafından ateş açıldı. Sağ görüşlü olduğu bildirilen Özaydın hastaneye kaldırılırken aldığı yaralar sonucu öldü. [illegible]

[illegible] tarafından polis ekiplerine ateş açıldı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı. Saldırganlar helikopterlerle havadan yapılan tarama ve operasyonlardan sonra silahları ile birlikte yakalandılar.

İSKENDERUN'DA

İskenderun Devlet Hastanesinde yatmakta olan siyasi tutuklu Hacı Köse'yi kaçırmak isteyen doktor giysili üç kişi, bir jandarma erini öldürdü.

Bu arada polisin 'dur' ihtarına uymayan bir otomobile açılan ateş sonucu bir kadın ölürken, bir kadın da ağır yaralandı.

ESKİŞEHİR'DE

Osmangazi semtinde oturmakta olan 2. Şubede görevli polis memuru Fahri Karataş'ın evine dün patlayıcı madde atıldı, olayda ölen ve yaralanan olmadı.

DİYARBAKIR'D[A]

Çermik Emniyet [Ko]miseri Ahmet Erd[...] in evi gece saat [...] sıralarında kimliğ[i ...] [...] Durmuş adlı bir [...] taş saat 18.00'de [kim]liği bilinmeyen ki[şiler]ce öldürüldü.

Bismil ilçesinde [...]li olduğu bildirilen [...]çi Mendu Ezmen'i[n evi]ne kimliği belirlen[me]yen kişilerce önce [di]namit atıldı sonra da [ta]randı. Evden karşılı[k ve]rilmesi üzerine saldı[rgan]lar kaçtı.

İSTANBUL'DA

TİKP Şişli [İlçe] Başkanı İlyas Demi[r ...] kardeşlerinin mara[ngoz] dükkanı, dün gece [kim]liği belirlenemeyen [bir] grup tarafından kur[şa]landı.

Öte yandan Gül[tepe]de Endüstri Meslek [Lise]si yakınlarında ö[nceki] gece saat 22.00 sıra[ları]nda pankart asmak is[teyen] bir grup kendilerine [engel] olmak isteyen jand[arma] erlerine ateş açtılar.

Kibar kaçakçılar...

(Baştarafı 5. sayfada)

mahkemeye verirler... Belki mahkeme ceza da keser...

Ama Travesi tutan büyük kuruluşlar (uluslararası) ve kafası ezilesi işbirlikçiler boş durmayacaklar elbette.... Çıkar birliği, insanlara büyük işler yaptırır.

Sonuç şu olursa hiç şaşmayın:

Efendim... O eserler, eski eserler değil...eski eserlerin, son derecede başarılı, alçıdan kopyalarıdır...

Eh, afyon yakalanıp, bir gecede toprak olmadı mı?...

Eroin yakalanıp, asit borik olmadı mı?...

Silah yakalanıp, çukulatadan o[yun]cak tabanca denmedi mi...

Dünyada neler olmuyor?...

Üste pazar, televizyonun ve[rdiği] haberin, basında bir onüçüncü de[rece] futbol takımının, maçı kadar y[er] bulmadı...

Eeee...Bu son soygun denemesin[de] de mi, köylü suçlu, Osmanlı neme[lazım]rekçi...

Hadi be siz de soytarılar!...

YARIN KA[...]

Aydınlık
BAYAŞ Basım-Yayın ve [...] adına sahibi ve Genel Yönetmeni: ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Reklam Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 – 26 61 78
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 20
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand S/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens, Tel: 34 21 72

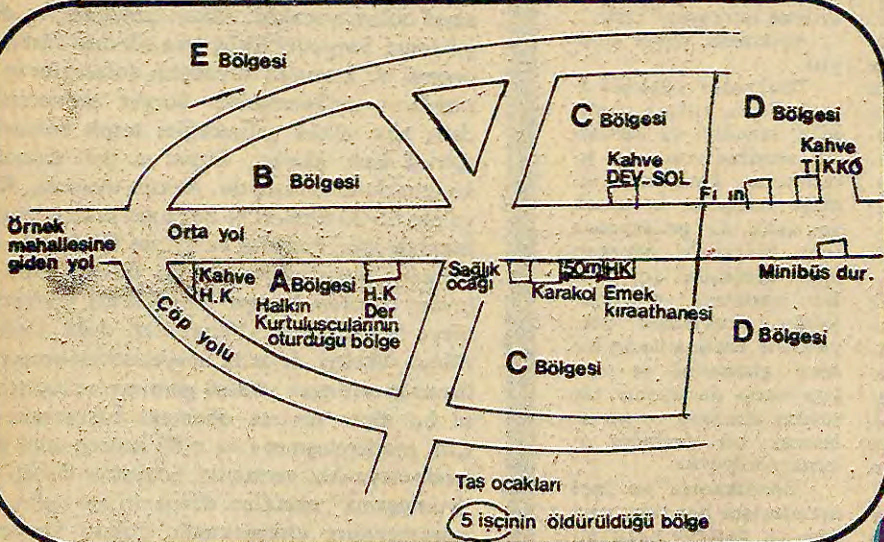
ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi		Yurtdışı	
3 aylık	900 TL.	3 aylık	1125 TL.
6 aylık	1800 TL.	6 aylık	2250 TL.
1 yıllık	3600 TL.	1 yıllık	4500 TL.

NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt) 250 TL □ 3.5.7. sayfalar (Sütun/snt) 300 TL □ 8. sayfa (Sütun/snt.) 400 TL □ 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL □ Yayın ilanı (Sütun/snt.) 100 TL □ Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL □ Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

1 Mayıs Mahallesinde harflere göre gruplar arasında paylaşılan yerler. A ve B bölgeleri Halkın Kurtuluşunun elinde. D bölgesi TİKKO'cuların, E bölgesinde tam bir hakimiyet yok. TİKKO, Devrimci Halkın Birliği ve Kawa burada hakimiyet mücadelesi veriyor. C bölgesi ise huzur isteyenlerin bölgesi. Burası için de mücadele sürüyor.

Kimler Nereleri Nasıl...

İSTANBUL'DA KURTARILMIŞ BÖLGELER

Yokluk ve baskı 1 Mayıs'ta sahte sola zemin hazırladı

Öldürülen 5 işçinin evlerini TİKKO ve Halkın Kurtuluşu paylaştı

"Beni aramak için mahalleye gelecek olursanız, hiç kimseye sormanıza gerek yok. Birazdan birisi sırtınıza silahı dayar ve doğru benim önüme çıkarır."

1 Mayıs Mahallesinin "Halk Komitesinde" görev alanlardan birisi arkadaşına kendisini nasıl bulabileceğini böyle anlatıyordu. Geceleri silahlı nöbetçilerin beklediği, sık sık tabanca seslerinin duyulduğu, gecekonduların silah zoruyla el değiştirdiği ve yoksul insanların oturduğu mahalleyi tanımlamak için komite üyesinin sözlerinden daha iyi bir örnek bulunamazdı.

Burası 5 işçinin öldürüldüğü 1 Mayıs Mahallesidir. Bu işçilerin evleri şimdi onları öldüren gruplarca paylaşılmış, üçünde TİKKO'cular ikisinde Halkın Kurtuluşçuları oturuyor.

- **Harflerle adlandırılan hakimiyet alanları için kıyasıya mücadele**
- **Kanalizasyon yok. 5 çocuk hela çukuruna düşerek boğuldu**
- **Otobüs çalıştırılmasına ve tapu verilmesine karşı çıktılar**

ÜNLÜ 1 MAYIS

1 Mayıs Mahallesinde gecekondu yıkımı...

1 Mayıs'ta gecekondu yıkımında çatışma: 5 ölü...

1 Mayıs'ta 5 işçi öldürüldü...

1 Mayıs'ta halk mahkemesi bulundu...

1 Mayıs'ta bakanlar konuşturulmadı...

İki yıldan beri gazetelerin başlıklarından 1 Mayıs Mahallesi ile ilgili bu tür haberler hiç eksik olmadı.

Onbinlerce insanın en ilkel şartlarda barındığı koskoca mahallede bütün insanlar vatan haini ilan edildi.

1 Mayıs'a "Kurtarılmış Bölge" adını sahte solcu zorbalardan önce 'Devlet Baba' taktı. Onbinlerce insan adeta bilinçli bir şekilde bir avuç zorbanın eline terkedildi. Oysa burada oturan yoksul halk sahte solcu zorbalardan, herkesten daha fazla nefret ediyor. Halk kendini bu gruplardan ayrı tutmak için ne kadar uğraştıysa, devlet de halkla zorbaları birleştirmek için ne gerekiyorsa onu yaptı.

Her olayda mahalle halkı topluca baskı altında tutuldu.

Gecekondu yıkımında halkın direnişini baltalamak için maceraya girişenler, olaydan sonra toz oluyor, daha sonra yüzlerce insan, günlerce çoluk çocuk karakollarda sürünüyordu.

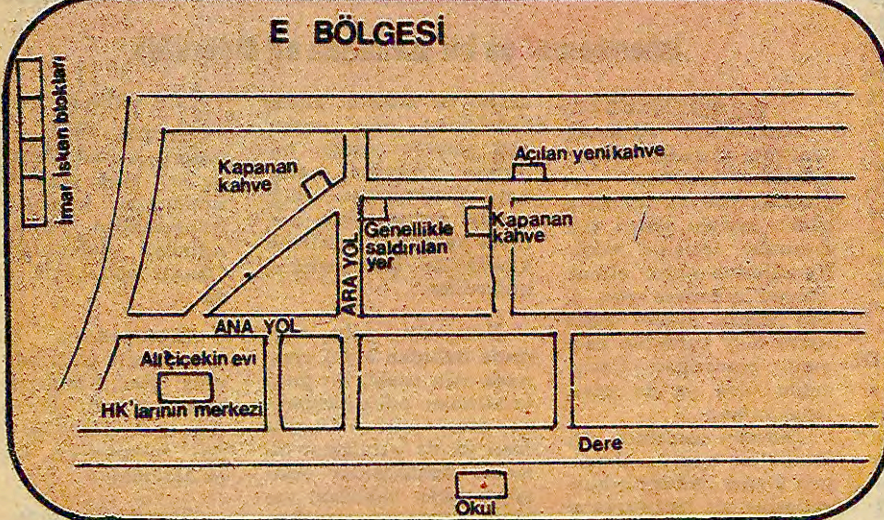
1 Mayıs'ta 5 işçinin öldürülmesinin ardından suçlular kaçıyor, olan yine halka oluyordu.

1 Mayıs Mahallesinde oturduğunu söyleyen binlerce insana şüpheyle bakıldı. En zor koşullarda baskı altında yaşamayı suç ilan ettiler. Yani 1 Mayıs halkı sahte solcu zorbaların eline teslim edildi.

Almanların ünlü Stern dergisi, 1979 yılında yayınladığı Türkiye özel sayısında, 1 Mayıs Mahallesine geniş yer vermiş ve Türkiye'nin en büyük "kurtarılmış mahalle"si olarak söz etmişti. Fotoğrafta Stern muhabiri Kai Kruger 1 Mayıs Mahallesinde.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

Burası E bölgesi. Çeşitli grupların birbirleri ile hakimiyet mucadelesi verdiği sırada halk kendi kendine bazı sorunlarını çözebilmiş. Elektriklerini kendileri bağlatmışlar.

SORUNLAR YUMAĞI

1 Mayıs hakkında herkes çok şey söyledi de kimse çıkıp sorunlarını öğrenmedi. Öğrenmeye gelenler de sigara paketlerinin arkasına yazdı.

1 Mayıs'ın yolu yok...

1 Mayıs'a giden otobüs yok...

1 Mayıs'ın elektriği yok...

1 Mayıs'ın kanalizasyon sistemi yok...

1 Mayıs halkı oturduğu gecekondusunun yarınından emin değil...

1 Mayıs'ta sağlık sorunu ele alınmamış...

1 Mayıs'ta oturan insanların mektup alma özgürlüğü yok...

1 Mayıs'ta can ve mal güvenliği yok...

HARFLERE GÖRE HAKİMİYET BÖLGELERİ

1 Mayıs Mahallesi 1977 yılında konut sorununu çözmek isteyen bir grup yurttaşın hazine arazisi üzerinde gecekondu yapmasıyla kuruldu. Ümraniye'nin hemen bitişiğinde olmasına rağmen bu arazinin Ümraniye Belediyesi ile İstanbul Belediyesi arasında kalması tartışılıyordu. Bu yıllarda mahalleye egemen olanlar, gecekondu simsarları idi. Bir de naylon dernek kurmuştu simsarlar.

Daha sonra Halkın Yolu grubu mahalleye girmeye başladı. Ardından da yavaş yavaş diğer gruplar girdi. 1977 yazı içinde binlerce ev yapılmıştı. Ama bunların sadece adı "ev" idi. En basit ve en ilkel biçimdeydiler. İşte bu yaz günlerinde büyük bir gecekondu yıkımı oldu. Halk direndi. Bu ilk direnişin ardından sahte solcu gruplar hücum etti. Böylesine uygun bir bölge daha bulunamazdı. Hemen kolları sıvadılar. İlk günlerde gerçekten halkın yardımına koşuyor görünüyorlardı. Bu arada kendilerine de evler yaptılar. Grupların aralarında bazı tartışmalar çıkıyordu. Halk bunları hoş karşılamasa bile pek ses çıkarmıyordu.

2 EYLÜL DİRENİŞİ

Derken 2 Eylül 1977 geldi çattı. Mahalleyi saran polis uzunca bir çatışmadan sonra büyük bir yıkım ve kıyım başlattı. Sahte solcu grupların provokasyonu sonucu çıkan çatışmalarda 5 kişi öldü. Yüzlerce kişi gözaltına alındı. Bu olaydan sonra 1 Mayıs'a daha büyük bir akın başladı. Mahalle okula döndü. Liselerden çıkan gençler mahalleye geliyor, yapım işlerinde çalışıyordu. Her grup önce kendine evler inşa ediyor, sonra da yanına çekebileceği insanlar için diğer gruplarla didişiyordu. Komite için kavgalar, gecekondulara el koyma, silahlı nöbetler, ajan ilan etmeler, kahve baskınları, halk mahkemesi, 5 işçinin sorguya çekildikten sonra öldürülmesi ve yeniden polis baskınları.

Koskoca mahalle paylaşılmıştı. A, B, C, D, E bölgeleri diye. A ve B bölgelerinde Halkın Kurtuluşçuları, D bölgesinde TİKKO, E bölgesinde TİKKO, Devrimci Halkın Birliği ve Kawa grubu bulunuyor. C bölgesinde bu zorba gruplardan hiç biri hakim değil. Ancak Emeğin Birliği ile Dev-Sol arasında hakimiyet kavgası sürüyor. Bir grup Dev-Solcu da B bölgesinde bulunuyor.

MİLYONLAR VURDULAR

Mahallede elektrik bulunmaması sahte solcuları yeni bir sahtekarlığa itti. Mahalleye elektrik getireceğiz diyerek 7 binden fazla evden para topladılar. Ev başına toplanan para 250 lira ile 750 lira arasında idi. Bu vurgun milyonları buluyordu. Ardından Bayramoğlu'ndan çaldıkları elektrik direklerini mahalleye getirdiler. Bu nedenle mahallenin başı bir kez daha polisle derde girdi. Bağlantı yaptıkları elektrik kablolarını da çaldılar. İşte 1 Mayıs'taki elektrik vurgunu böyle başladı. Şimdi de her ay ev başına 50 lira toplanıyor. Toplanan milyonlarla da, boşta gezen zorbalar yaşıyor...

Mahallenin elektrik tesisatı bağlandıktan sonra C bölgesine halkın izinli olarak Esatpaşa Semtinden getirttiği elektrik hattına ateş edip hattı parçaladılar. Çünkü semte elektriği ancak kendileri verebilirdi.

"OTOBÜS GELİRSE BURASI BURJUVAZİNİN AYAK ALTI OLUR"

Geçtiğimiz yaz ayları içinde İstanbul Belediyesi mahallenin sorunları ile ilgilendi. Yollar yapılıp mıcır döküldü. Ancak TİKKO'cular C bölgesinde yolların yapılmasına engel oldu. Az çok düzgün bir yol yapıldıktan sonra mahalleye otobüs çalıştırılacağı söylendi. Ama zorbalar buna da karşı çıktı. "Otobüs çalışırsa burası burjuvazinin ayak altı olur" dediler. Aslında onlar şundan korkuyordu:

Mahalleye hizmet giderse halkı eskisi gibi kandıramayacaklardı. Sonunda otobüs çalıştı. Ama halkın tepkisinin ağır basması üzerine karşı çıkamadılar.

MEKTUPLAŞAMAYAN ONBİNLERCE İNSAN

Türkiye'deki bütün gecekondu mahallelerinde oturan insanların en temel sorunu tapu sahibi olabilmektir. 1 Mayıs'ta oturanlara tapu verilmesi sözkonusu olunca buna da karşı çıktılar. "Burası kurtarılmış bölgedir. Burjuvazinin tapusunu istemeyiz" dediler. Evlerin numaralanması istendi, buna da karşı çıktılar. Evler numaralanırsa kendilerinin oturduğu yerler daha kolay saptanabilirdi. Sokakların adlandırılmasını da istemediler.

Sokakların adlandırılmaması ve evlerin numaralandırılmaması nedeniyle mahalle halkı hiç bir şekilde PTT hizmetlerinden yararlanamıyor. Belki de İstanbul'da mektuplaşmanın yapılamadığı tek yer burası.

5 ÇOCUK HELA ÇUKURUNDA BOĞULDU

Mahallenin en önemli sorunlarından birisi de kanalizasyon. İşte bu yüzden semt salgın hastalık tehlikesi ile karşı karşıya. Her evin yanında bir hela çukuru açılmış. On bin ev ve on bin hela çukuru. Geçtiğimiz yıllarda hela çukurlarının yanında oynayan 5 küçük çocuk buralara düşerek boğuldu.

KİM HAKİM OLACAK

Mahallenin sorunlarının bu kadar ağır olması sahte solcuların işini kolaylaştırıyor. Ama kendi arlarındaki kavga da sona ermiyor. Kavganın konusu da mahalleye tek başına hakim olabilmek. Bu nedenle faaliyetlerine engel olan herkesi "Ajan" diye damgalıyorlar. Bu sözü o kadar çok kullanıyorlar ki artık o adamın ajan olduğuna inanılıyor. Bir süre sonra da adamın "icabına" bakılıyor. Bunlar için her şey mübah. Yeter ki semtte hakimiyet kurulsun. Kahve baskınları, yol kesme, kimlik sorma, gecekondusuna el koyma.

YARIN
Kuştepe, Gültepe, İzzetpaşa Çiftliği

1 MAYIS'TA "GECE NÖBETİ"

... Gece yarısı

... "Sabaha doğru nöbetten sonra doluştuğumuz kulübenin kapısı gürültüyle açılıyor. Ononbeş kişi bağıra çağıra içeri dalıyorlar: Neye uğradığımızı şaşırıyoruz. Ne oluyor? Baskına mı uğradık yoksa? Neden sonra durum anlaşılıyor. Nöbetçilerin bir kısmı diğer nöbetçileri şikayete gelmişler. Bir tanesi, yüzü sapsarı, bağırıyor:

—Yahu kardeşim bu adamı kim nöbetçi diye dikti mahallenin başına. Herif gelen kimse olmayıp da silahını kullanamayınca nöbet siperlerine baskın yaparak sabahı etti. Altı saattir, esir almadık nöbetçi bırakmadı!"

1 Mayıs Mahallesinin en önemli sorunlarından birisi de kanalizasyon. Her evin yanında bir hela çukuru kazılmış. Havalar ısınmaya başlayınca çevrede hastalık kol geziyor. Hızla yayılan hastalıklardan en fazla etkilenenler de küçük çocuklar. Bazen de kazılan hela çuruklarına düşüp hayatlarını kaybediyorlar.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

19.00 HABERLER

19.05 LASSIE

Dizinin "Ormandaki Yavrular" adlı bölümünde Lassie gününü kaplan yavrularıyla oynayarak geçirecek.

19.30 TAKSİ

Louie ameliyat olurken korkar Allaha bir daha kötü söz söylemeyeceğine dair söz verir. Ancak bu sözünü tutamaz bu kez Allahın onu cezalandıracağından korkar.

20.00 HABERLER

20.35 UYKUDAN ÖNCE

20.45 TATLI ÇARŞAMBA

Aydoğan Ergezen, Canan Saltık, Suna Pekuysal, Ayşegül Atik ve Hüseyin Baradan'ın rol aldıkları programda ana kız artık taşınmalarını komşularına anlatıp bitirirler ve mahallenin esnafıyla tanışmaya girişirler.

21.25 CHARLIE'NİN MELEKLERİ

Sürekli filmin bugünkü bölümünde yine Elmas hırsızlığının ortaya çıkarılışını seyredeceğiz.

22.15 KLASİK MÜZİK

Arpeggione Sonatını Doğan Cangal (viyolonsel) Mithat Fenmen (piyano)'da seslendirecek

22.45 HABERLER

Nasıl mücadele edilebilir?

Mahalle halkı somut önlemler alarak teröristleri kovabilir

'Kurtarılmış bölge'' denilen yerlerin büyük bir kısmı haraç alma ve tek tük çatışmalar aşamasındadır. Buralarda, terörist gruplar çeşitli nedenleri istismar ederek etkinlik kuruyorlar. 1 Mayıs Mahallesinde belediye hizmetleri ve konut sorunu kullanılmış, Gültepe yöresinde MHP'nin saldırıları bahane edilmiş, Kumkapı'da kabadayılara alternatif olarak çıkılmış, Fener'de ise kabadayılarla işbirliğine gidilmiştir. İstanbul'daki gecekondu mahallelerinde, Anadolu'nun çoğu yerinde görüldüğü gibi, Alevi-Sünni çatışmasının kışkırtılması da önemli rol oynuyor. Bu bakımdan her bölgenin kendi somut durumunu ele almak ve ona göre davranmak gerekir. Ancak, halkın her yerde alabileceği önlemleri sıralayabiliriz:

● 1) Bir bölge işgal edilirken, teröristlerin ilk girişimi örneğin bir duvara yazı yazmak gibi küçük bir güç gösterisiyle başlamaktadır. Yazı yazan başkaları da varsa iki taraf kapışmakta, sonunda biri hakim olmaktadır. Bu bakımdan halk, tehlikeyi daha küçükken önlemeli, bu tür güç gösterilerine daha baştan engel olmalıdır.

● 2) Egemenlik kurmak isteyenler, genellikle kahvehanelere güç yığma ve kamplaşma çalışmalarıyla işe devam etmektedir. Bu bakımdan böyle durumlar önlenmeli, kahvecilerle işbirliği halinde bu gruplar dağıtılmalıdır.

● 3) Alevi-Sünni, Kürt-Laz, Sivaslı-Giresunlu, AP'li-CHP'li gibi gruplaşmaları kaldırmak için barış ziyaretleri ve toplantıları düzenlenebilir. Çeşitli toplulukların ayrı kahvehanelerde oturması giderilmeye çalışılmalıdır.

● 4) Halkın da bir güç olduğunu ortaya koymak için, mahalle dernekleri, huzur dernekleri gibi görüş alışverişini, dayanışmayı sağlayacak kurumlar yaratılmalıdır.

● 5) Esnafın haraç vermemesi için dayanışma kurulmalı, buna uymayan esnaf, ikna edilmeli, birliğe karşı çıkanlar kınanmalıdır.

● 6) Akraba ve hemşeri gruplarından ileri gelen kişiler, kendi gençlerini kavgadan vazgeçmek için ikna etmeli, bu konuda seferberlik açılmalıdır.

● 7) Dargınları barıştırmak, kavga edenleri ayırmak için çeşitli ailelerden ortak ihtiyar heyetleri kurulmalıdır.

● 8) Mahalle halkı kendi sorunlarını (Belediye hizmetleri, konut gibi) kendileri çözmelidir. Dışarıdan ''sorun çözmeye'' gelenlere itibar edilmemelidir.

● 9) Bir başka gücün saldırısına karşı, diğer bir terörist gücün koruyuculuğu istenmemelidir.

● 10) Emlakçı, müteahhit gibi mahallede zengin durumda olanlar, kendi işlerinde teröristlerin desteğini almamalıdır. Haksızlığa uğrayanlar da karşı bir terörist grubun yardımına başvurmamalıdır. Mahallede karşılıklı anlayış, hoşgörü sağlanmalıdır.

● 11) Aile dayanışması, akraba dayanışması gibi geleneklerimizi, anarşinin işine yarayacak şekilde değil, barış için kullanmalıyız. Kız alıp vermek, ortak dükkan açmak, inşaat yapmak gibi sülaleler arası dayanışmayı güçlendirecek girişimlerde bulunmalıyız.

● 12) Folklor, biçki-dikiş, okuma-yazma, el sanatları kursları, spor kulüpleri, tüketim kooperatifleri kurulmalı, en azından gaz, yağ gibi piyasada bulunmayan maddelerin toptan alınması sağlanarak dayanışma güçlendirilmelidir. Ortak gezi ve eğlenceler düzenlenmelidir. Bu gibi faaliyetlere teröristler ve halkın sorunlarını istismar eden gruplar katılmamalıdır.

● 13) Anarşistlere yardım eden esnaf varsa, onları boykot etmeli, anarşiyi kendi çıkarı için kullanan kabadayıların etkinliği kabul edilmemelidir.

● 14) Mahalledeki okulda öğrenci, öğretmen, veli işbirliği sağlanmalı, okul önündeki gruplaşma ve beklemeler önlenmelidir.

● 15) Saldırıya uğrayan mahalle sakinleri yalnız bırakılmamalı, topluca karşı konulmalıdır, çatışan iki terörist tarafsa ve ayırma imkanı yoksa, olaya hiç karışılmamalı, bir taraf desteklenmemelidir.

● 16) Anarşik olaylar için kitlesel araştırmalar yapmalı, herkes bildiğini birbirine anlatarak ortak şikayet dilekçeleri, halkın iddianameleri hazırlanmalıdır.

● 17) Huzurun sağlanması isteğinde herkesi birleştirmek için imza kampanyaları açılmalı; vilayet, emniyet gibi yerlere topluca başvurulmalıdır.

● 18) Polis ve jandarma karakollarında taraflı davranan varsa, bunlarla tutumlarını değiştirmeleri için konuşulmalı. Sonuç alınmazsa, adım adım bütün üst makamlara şikayet edilmeli, dava açılmalı, bütün yasal yollara başvurulmalıdır. Bu konuda hiç bir terörist gruba başvurulmamalıdır.

Tamamen işgal altındaki ve ihmal edilmiş bölgelerde bu gibi önlemler daha uzun vadede ve daha dikkatli olarak alınabilir. Ancak, buralarda devlet güçlerinin desteğine daha çok ihtiyaç bulunmaktadır.

YARIN: DEVLET NE YAPMALI?

---

açıkça DOĞAN YURDAKUL

ÖZÜR

Arkadaşımız Doğan Yurdakul, rahatsızlığı nedeniyle günlük yazısını hazırlayamamıştır.